

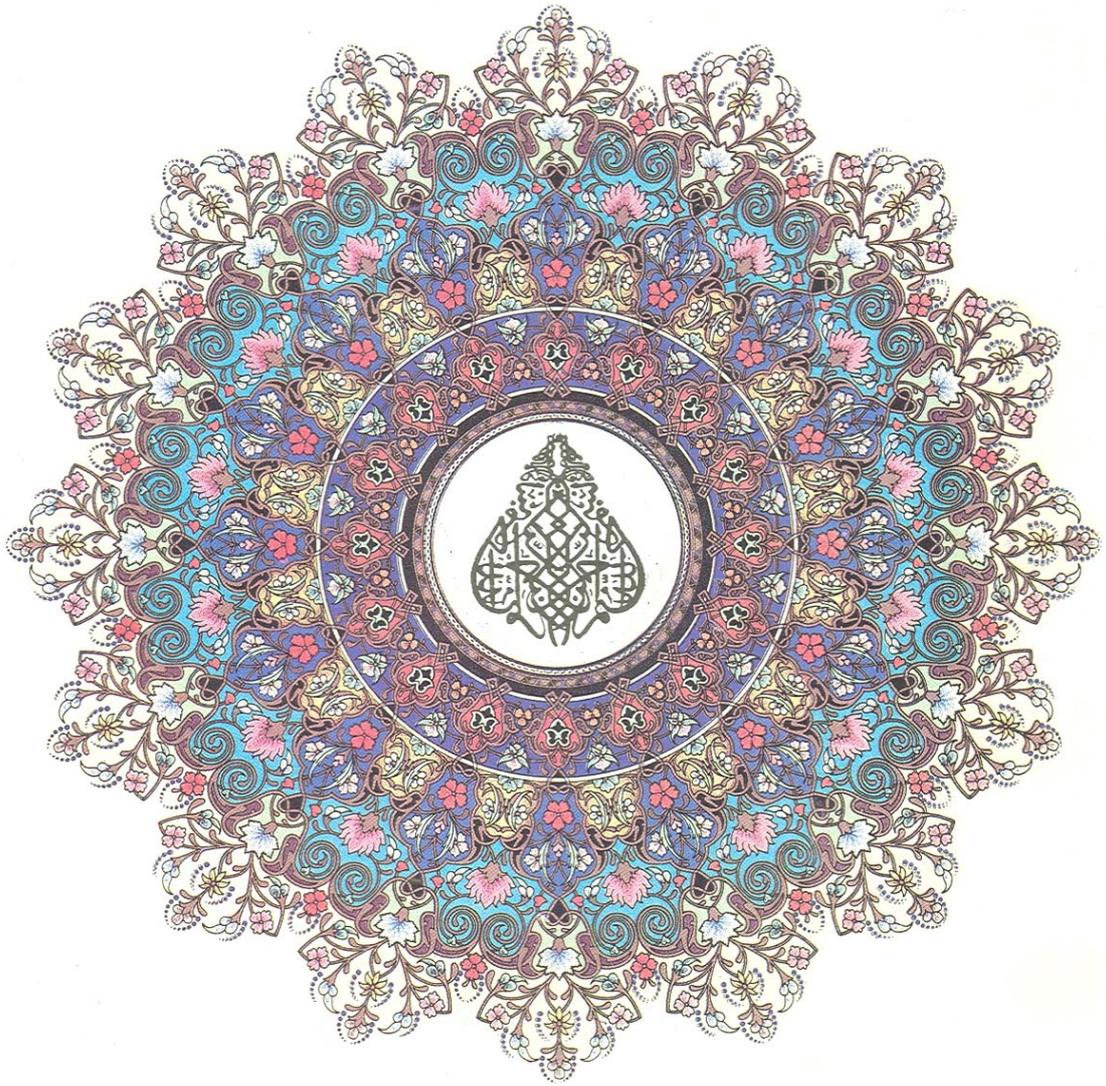

مرکز تحقیقات و بررسی‌های اقتصادی

نگاهی اجمالی به

چشم انداز اقتصادی جهان

(امیدها، واقعیات و مخاطرات)

شناسنامه گزارش:

عنوان گزارش: نگاهی اجمالی به چشم انداز اقتصادی جهان

ناظر: محمدعلی تقی‌زاده

تلخیص و ترجمه: فرناز صفدری به نقل از:

World Economic Outlook-April ۲۰۱۳: Hopes, Realities, Risks

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۹۲

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۶	گفتار اول: چشم‌اندازها و سیاست‌های جهانی
۶	احیاء فعالیت‌های اقتصادی پس از رکود فعالیت‌ها در سال ۲۰۱۲
۶	چالش‌های سیاستی در خصوص بدهی در اقتصادهای پیشرفته و مزادهای بالقوه در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه
۸	آنچه اقتصادهای پیشرفته باید مد نظر قرار دهند
۱۱	آنچه اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه باید مد نظر قرار دهند
۱۲	کادر ۱.۱ واگرایی شدید سیاست‌ها
۱۳	کادر ۲.۱ بدهی بالای دولت و تأثیر آن بر عملکرد بخش خصوصی
۱۴	گفتار دوم: چشم‌انداز کشوری و منطقه‌ای
۱۵	اروپا: کم‌رنگ شدن مخاطرات بحران اقتصادی در میانه‌ی رکودی طولانی
۱۵	کشورهای پیشرفته‌ی اروپا
۱۵	منطقه‌ی یورو
۱۶	اروپای جنوبی
۱۶	اروپای شمالی
۱۶	کشورهای اروپایی نوظهور
۱۹	ایالات متحده‌ی آمریکا و کانادا: رشدی متوسط اما حاکی از نقاطی روشن
۲۱	آسیا: بنا نهادن شالوده‌های رفاه اقتصادی مشترک
۲۱	کشورهای عضو اتحادیه‌ی ملل جنوب شرقی آسیا (آ.سه. آن)
۲۵	آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب: بهبود رشد اقتصادی به مدد تسهیل شرایط تأمین مالی
۲۸	خاورمیانه و آفریقای شمالی: کاهش تفاوت‌ها در منطقه‌ای با دو نوع آهنگ رشد اقتصادی
۲۹	کشورهای صادرکننده‌ی نفت
۳۰	کشورهای واردکننده‌ی نفت
۳۳	کشورهای مستقل مشترک‌المنافع: در مسیر بهبود، اما آسیب‌پذیر
۳۳	آسیای مرکزی و قفقاز
۳۶	آفریقای سیاه: استمرار رشد اقتصادی قوی

مقدمه

تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌های گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان بخش مهمی از نظارت صندوق بین‌المللی پول بر سیاست‌ها و توسعه‌ی اقتصادی کشورهای عضو به شمار می‌رود که به طور مشابه در نظارت این نهاد بر توسعه‌ی بازارهای مالی بین‌المللی و نظام مالی جهانی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. بخش پیمایش چشم‌اندازها و سیاست‌ها حاصل بررسی جامعی از توسعه‌ی اقتصادی کشورها است که اطلاعات آن به طور عمده در نتیجه‌ی رایزنی صندوق بین‌المللی پول با کشورهای عضو به دست می‌آید.

بنابر پیش‌بینی‌های صندوق بین‌المللی پول، برآورد می‌شود نرخ رشد اقتصادی بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه به $5/3$ درصد در سال 2013 و $5/7$ درصد در سال 2014 برسد. نرخ رشد اقتصادی ایالات متحده‌ی آمریکا در سال 2013 ، برابر با $1/9$ درصد و در سال 2014 ، برابر با 3 درصد پیش‌بینی شده است. در مقابل، نرخ رشد منطقه‌ی یورو در سال 2013 ، برابر با $0/3$ - درصد و در سال 2014 برابر با $1/1$ درصد پیش‌بینی می‌گردد. پیش‌بینی نرخ رشد منفی برای منطقه‌ی یورو تنها به ضعف اقتصادهای حاشیه‌ای این منطقه باز نمی‌گردد، بلکه این ضعف در اقتصادهای مهم منطقه‌ی یور نیز دیده می‌شود. این امر، توانایی کشورهای توانمندتر را در یاری رساندن به اقتصادهای حاشیه‌ای تر مورد پرسش قرار می‌دهد. این در حالی است که بیشتر اقتصادهای حاشیه‌ای این منطقه، به ویژه ایتالیا و اسپانیا امضای قراردادهای مهمی را در سال 2013 پیش رو دارند. تضعیف ارزش پول داخلی این منطقه به آرامی در جریان است و البته، کشورهای آن به تدریج از بهبود رقابت‌پذیری خبر می‌دهند.

برخلاف تصویر ناهمگون اقتصادهای توسعه‌یافته، اقتصادهای نوظهور موفق ظاهر شده‌اند. البته، این اقتصادها با چالش‌های عدیده‌ای روبه‌رو هستند که یکی از این چالش‌ها به مدیریت جریان‌ات سرمایه باز می‌گردد.

گفتار اول: چشم‌اندازها و سیاست‌های جهانی

احیاء فعالیت‌های اقتصادی پس از رکود فعالیت‌ها در سال ۲۰۱۲

پس از بحران اقتصادی جهانی، اکنون فعالیت اقتصادهای توسعه یافته با ثبات شده است و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه از بهبود فعالیت‌های اقتصادی خبر می‌دهند. در اروپا، به مدد اقدامات قوی سیاست‌گذاران، اعتماد به بازارهای مالی بازگشته است. سیاست‌گذاران ایالات متحدهی آمریکا از پرتگاه مالی گریز یافته‌اند، هرچند در یافتن راه‌حلی پایدار ناکام مانده‌اند. ژاپن در مواجهه با رکود اقتصادی که بیش از انتظار به درازا کشید، به اتخاذ سیاست‌های پولی انبساطی بیشتری روی آورده است. از سوی دیگر، اتخاذ سیاست‌های پولی انبساطی در اقتصادهای نوظهور تقاضای داخلی آنها را تقویت کرده است.

چالش‌های سیاستی برخاسته از بدهی در اقتصادهای پیشرفته و مازادهای بالقوه در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه

اقتصاد جهانی از بهبود خبر می‌دهد، اما در اقتصادهای پیشرفته، سیاست‌های مالی به طور غیرمعمول انقباضی هستند و سیاست‌های پولی به اندازه‌ی کافی انقباضی نیستند (به کادر ۱.۱ مراجعه فرمائید).

یکی از جدی‌ترین چالش‌های پیش روی جهان، به مازاد دیون و کسری مالی کشورهای پیشرفته و رشد اقتصادی بالقوه و مازادهای مالی اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه بازمی‌گردد. پرداختن به این چالش‌ها، اقتصاد جهان را در مسیر رشد پایدار قرار خواهد داد.

جدول ۱.۱: تصویری از چشم انداز اقتصادی جهان (بر اساس درصد تغییر)

پیش بینی	در مقیاس سالانه بر اساس سال گذشته		در مقیاس سه ماهه چهارم سال بر اساس سه ماهه چهارم سال گذشته		پیش بینی		پیش بینی		
	تخمین	۲۰۱۲	درصد تغییر از ژانویه ۲۰۱۳ بر اساس روزآمدسازی گزارش چشم انداز اقتصادی جهان		۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	
			۲۰۱۴	۲۰۱۳					
تولید اقتصادی جهان	۴	۳.۶	۲.۷	۰	-۰.۲	۴	۳.۳	۳.۲	۴
اقتصادهای پیشرفته	۲.۳	۲	-۰.۸	-۰.۱	-۰.۱	۲.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۶
ایالات متحده آمریکا	۳.۴	۲.۲	۱.۷	-۰.۱	-۰.۲	۳	۱.۹	۲.۲	۱.۸
منطقه یورو	۱.۱	۰.۶	-۰.۹	۰	-۰.۲	۱.۱	-۰.۳	-۰.۶	۱.۴
آلمان	۱.۱	۱.۵	۰.۴	۰	۰.۱	۱.۵	۰.۶	۰.۹	۳.۱
فرانسه	۱	۰.۴	-۰.۳	۰	-۰.۴	۰.۹	-۰.۱	۰	۱.۷
ایتالیا	۰.۶	-۰.۴	-۲.۸	۰	-۰.۴	-۰.۵	-۱.۵	-۲.۴	۰.۴
اسپانیا	۱.۱	-۰.۷	-۱.۹	-۰.۱	-۰.۱	۰.۷	-۱.۶	-۱.۴	۰.۴
ژاپن	-۰.۱	۳.۸	۰.۴	۰.۷	۰.۴	۱.۴	۱.۶	۲	-۰.۶
بریتانیا	۱.۵	۱.۱	۰.۳	-۰.۳	-۰.۳	۱.۵	۰.۷	۰.۲	۰.۹
کانادا	۲.۵	۲	۱.۱	-۰.۱	-۰.۳	۲.۴	۱.۵	۱.۸	۲.۶
سایر اقتصادهای پیشرفته	۳.۴	۳	۲	۰.۱	-۰.۳	۳.۴	۲.۵	۱.۸	۳.۳
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه**	۵.۹	۵.۷	۵.۲	-۰.۱	-۰.۲	۵.۷	۵.۳	۵.۱	۶.۴
نواحی مرکزی و شرقی اروپا	۳.۴	۳.۱	۱.۴	-۰.۴	-۰.۳	۲.۸	۳.۲	۱.۶	۵.۲
کشورهای مستقل مشترک المنافع (از جمله):	۳.۴	۴.۱	۱.۵	-۰.۱	-۰.۴	۴	۳.۴	۳.۴	۴.۸
روسیه	۲.۹	۴.۸	۱.۹	۰	-۰.۳	۳.۸	۳.۴	۳.۴	۴.۲
بدون احتساب روسیه	...	...	...	-۰.۱	-۰.۸	۴.۶	۳.۵	۳.۳	۶.۱
آسیای در حال توسعه (از جمله):	۷.۴	۷	۷.۲	-۰.۱	۰	۷.۳	۷.۱	۶.۶	۸.۱
چین	۸.۳	۷.۸	۷.۹	-۰.۳	-۰.۱	۸.۲	۸	۷.۸	۹.۳
هند	۶.۲	۵.۸	۴.۱	-۰.۱	-۰.۲	۶.۲	۵.۷	۴	۷.۷
پنج کشور از اعضای اتحادیه ملل جنوب شرقی آسیا (ا.سه.ان)***	۵.۵	۵.۳	۹	-۰.۲	۰.۳	۵.۵	۵.۹	۶.۱	۴.۵
آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب (از جمله):	۳.۸	۳.۶	۲.۷	۰	-۰.۳	۳.۹	۳.۴	۳	۴.۶
برزیل	۴.۱	۳.۸	۱.۴	-۰.۱	-۰.۵	۴	۳	۰.۹	۲.۷
مکزیک	۳	۴	۳.۳	-۰.۱	-۰.۱	۳.۴	۳.۴	۳.۹	۳.۹
خاورمیانه، آفریقای شمالی، افغانستان و پاکستان	...	...	...	-۰.۱	-۰.۳	۳.۷	۳.۱	۴.۷	۳.۹
آفریقای سیاه (از جمله)****	...	...	...	۰.۴	-۰.۲	۶.۱	۵.۶	۴.۸	۵.۳
آفریقای جنوبی	۳.۲	۳.۴	۲.۳	-۰.۸	۰	۳.۳	۲.۸	۲.۵	۳.۵
اتحادیه اروپا	۱.۲	۰.۹	-۰.۶	-۰.۱	-۰.۲	۱.۳	۰	-۰.۲	۱.۶
خاورمیانه و آفریقای شمالی	...	...	...	-۰.۲	-۰.۳	۳.۷	۳.۱	۴.۸	۴
رشد جهانی بر اساس نرخ ارز بازار	۳.۳	۳	۱.۹	۰	-۰.۲	۳.۴	۳.۶	۲.۵	۲.۹
حجم تجارت جهانی (کالاها و خدمات)	...	...	...	-۰.۱	-۰.۲	۵.۳	۳.۶	۲.۵	۶
واردات	...	...	...	۰	۰	۴.۱	۲.۲	۱	۴.۷
اقتصادهای پیشرفته	...	...	...	-۰.۴	-۰.۳	۷.۳	۶.۲	۴.۹	۸.۶
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه	...	...	...	۰.۱	۰	۴.۶	۳.۸	۱.۹	۵.۶
صادرات	...	...	...	-۰.۴	-۰.۸	۶.۵	۴.۸	۳.۷	۶.۴
اقتصادهای پیشرفته	...	...	...	...	...	...	...	...	...
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه	...	...	...	...	...	...	...	...	...
قیمت کالاها (بر اساس دلار آمریکا)	...	...	...	...	...	...	...	...	...
نفت	-۴.۷	-۱.۳	-۱.۲	-۲.۰	۲.۸	-۴.۹	-۲.۳	۱	۳۱.۶
کالاها غیرسوختی (میانگین بر اساس حجم صادرات کالا)	-۲.۷	-۳.۳	۱.۲	-۱.۳	۲.۲	-۴.۳	-۰.۹	-۹.۸	۱۷.۸
قیمت مصرف کننده	...	...	...	...	...	...	...	...	...
اقتصادهای پیشرفته	۲.۱	۱.۷	۱.۸	۰.۲	۰.۱	۲	۱.۷	۲	۲.۷
اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه	۵.۲	۵.۳	۴.۹	۰.۱	-۰.۱	۵.۶	۵.۹	۵.۹	۷.۲
نرخ بهره ایستقراض بین بانکی لندن (بر اساس درصد)*****	...	...	...	۰	-۰.۱	۰.۶	۰.۵	۰.۷	۰.۵
برای سربدهای دلار آمریکا	...	...	...	۰.۲	۰.۱	۰.۴	۰.۲	۰.۶	۱.۴
برای سربدهای یورو	...	...	...	۰	۰	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۳

* به جز کشورهای گروه هفت (کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، بریتانیا، ایالات متحده آمریکا) و کشورهای منطقه یورو
 ** تخمین ها و پیش بینی های فصلی گزارش حاضر ۸۰ درصد از اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه را پوشش می دهد.
 *** اندونزی، مالزی، فیلیپین، تایلند، ویتنام
 **** رقم کلی منطقه ای و جهانی با احتساب سودان جنوبی محاسبه گشته است.
 ***** برای ایالات متحده آمریکا و ژاپن نرخ شش ماهه و برای منطقه یورو، نرخ سه ماهه در نظر گرفته شده است.

آنچه اقتصادهای پیشرفته باید مد نظر قرار دهند

سیاست های مالی انقباضی باید متناسب با آهنگ احیاء اقتصادی اتخاذ گردند

با توجه به سطوح بالای بدهی های دولت و مخاطرات مرتبط با آن، تثبیت مالی باید در میان مدت ادامه یابد. بدین ترتیب، اساسی ترین مقتضیات اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۱۳ موارد زیر خواهد بود:

- برنامه های قوی میان مدت: ایالات متحده آمریکا و ژاپن جهت رهایی یافتن از نسبت های بالای بدهی دولت، نیازمند برنامه های میان مدت قوی هستند که البته، این امر در مورد ژاپن ضرورت بیشتری دارد.
- اصلاحات رفاهی برای کمک به شهروندان: در این زمینه توفیق های اندکی حاصل شده است. به گونه ای که در حوزه ی بهداشت و درمان هیچ پیشرفتی مشاهده نمی گردد.
- تنظیمات مالی کوتاه مدت: برنامه های مالی که در حوزه ی یورو برای سال ۲۰۱۳ در نظر گرفته شده اند، بسیار مناسب هستند. در بریتانیا که به دلیل نامطلوب بودن شرایط تقاضا، احیاء اقتصادی ضعیف ارزیابی می شود، تنظیمات مالی باید با انعطاف پذیری بیشتری همراه گردند و سیاست گذاران باید در راستای کاهش هرچه سریع تر بدهی های سنگین تلاش کنند.

سیاست های پولی باید با توجه به سیاست های مالی انبساطی باشند

مادام که سیاست های مالی انقباضی هستند، سیاست های پولی باید به منظور تقویت فعالیت های اقتصادی، بسیار انبساطی باشند. در واقع، بانک های مرکزی کشورهای پیشرفته با این چالش روبه رو هستند که در نهایت چگونه از سیاست های غیرمعمول و نامتعارف رهایی یابند. تغییر مقررات یا قوانین ناظر بر فعالیت بانک های مرکزی شاید در خروج این کشورها از سیاست های غیرمعمول راه گشا واقع گردد. از این منظر، گزینه های زیر در کوتاه مدت قابل اتخاذ است:

- سیاست های پولی انبساطی متعارف: امکان استفاده از این گزینه در منطقه ی یورو که تورم داخلی آن از کاهش خبر می دهد، بیشتر است. پیش بینی می گردد تورم این منطقه در میان مدت نیز کاهش یابد.
- برقراری رابطه ی بهینه بین عوامل مختلف: سیاست بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا بر این نکته تأکید دارد که اجازه داده شود تورم این کشور از آنچه در هدف بلند مدت ۲ درصد در نظر گرفته شده است اندکی فراتر رود. البته، مشروط بر آنکه انتظارات تورمی در بلندمدت تغییر چندانی نیابد و بیکاری نیز در نرخ فعلی (بالتر از ۶ درصد) ثابت باقی بماند. این عوامل ممکن است در کاهش نرخ بهره ی واقعی مؤثر واقع شود.

- تغییر در چارچوب سیاست‌های پولی: عده‌ای، از گرایش جدید بانک‌های مرکزی اقتصادهای پیشرفته به هدف قرار دادن درآمدهای اسمی حمایت می‌کنند. اما چنانچه قصد داریم انتظارات تورمی در بلندمدت مهار گردد، به‌گونه‌ایکه بتوان از سیاست‌های کوتاه‌مدت استفاده‌ی بیشتری نمود، به نظر می‌رسد افزایش سطح قیمت‌ها یا به عبارت دیگر، حرکت به سوی نرخ تورم متوسط در بازه‌ی زمانی چند ساله، از اولویت بیشتری برخوردار خواهد بود.
  - سیاست‌های پولی انبساطی نامتعارف: خرید دارایی‌ها، عملیات تأمین مالی مجدد بلندمدت و سایر مداخلات در بازارهای مالی، ابزارهایی هستند که به کاهش هزینه‌ی تأمین سرمایه و تقویت اعتماد در بازارهای مالی کمک می‌کنند. یکی از مشکلاتی که تغییر سیاست‌های پولی را در اقتصادهای آسیب‌دیده از بحران دشوار می‌سازد، ضعف بانک‌های آنها است. در ایالات متحده، بانک‌ها در مسیر تقویت قرار دارند. اما بانک‌های منطقه‌ی یورو از بهبود چندانی خبر نمی‌دهند. تقویت ترازنامه‌ی بانک‌ها و حرکت به سوی اتحادیه‌ی بانکداری راهکارهایی است که منطقه‌ی یورو را در برطرف ساختن این کاستی یاری می‌نماید.
  - تنظیم کردن جایگاه سیاست‌های نظارتی: از یک سو، وام‌دهی بانک‌ها در حفظ احیاء اقتصادی مهم است و از سوی دیگر، میزان بالای سرمایه و نقدینگی در ایمن‌سازی نظام مالی نقش بسزایی دارد. البته، حصول پیشرفت در هر دو جناح دشوار است و تنها در شرایطی که بخش‌های دولتی سرمایه‌ی بیشتری به بانک‌های ضعیف اما دارای اعتبار تزریق کنند می‌توان در این زمینه توفیق یافت. در منطقه‌ی یورو، اتخاذ اقدامات احتیاطی به جداسازی‌های مالی در این منطقه انجامیده است. به‌گونه‌ایکه ناظران مالی اقتصادهای اصلی منطقه‌ی یورو وام‌دهی به اقتصادهای حاشیه‌ای را محدود ساخته‌اند تا از زیان مالی بانک‌ها که وضعیت مالی تمام منطقه را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد جلوگیری نمایند.
- از سوی دیگر، تورم بالا به دنبال سیاست‌های پولی فوق‌العاده انبساطی در دوران بحران، از مواردی است که در شرایط کنونی پس از بحران نباید از نظر دور داشت. در این راستا، بانک‌های مرکزی منطقه‌ی یورو باید راهکارهای مدونی در پیش گیرند که انتظارات تورمی را در بلندمدت مهار نماید. بر این اساس، بانک‌های مرکزی منطقه باید از طریق انتشار اوراق قرضه تمام قوای خود را در راستای جمع‌آوری نقدینگی به کار بندند. سیاست‌گذاران اقتصادی باید مخاطرات ناشی از سیاست‌های پولی فوق‌العاده انبساطی را در نظر داشته باشند. حرکت به سوی تنظیمات مالی در میان‌مدت و بلندمدت از جمله اصلاحات رفاهی جهت کمک به شهروندان، در کنار تقویت ترازنامه‌ی بانک‌ها، موجب می‌شود بخش واقعی اقتصاد به منابع مالی با نرخ بهره‌ی پائین دسترسی پیدا کند. دستیابی به چنین مواردی، بدون حرکت به سوی ایجاد اتحادیه‌ی بانکی به آسانی امکان‌پذیر نخواهد بود.

سیاست‌های مالی در اثرگذاری سیاست‌های پولی نقش خواهند داشت

سیاست‌های مالی باید چالش‌های پیش رو را مورد توجه قرار دهند. یکی از این چالش‌ها، انتقال بهتر اثرات سیاست‌های پولی به بخش واقعی اقتصاد است. بر این اساس، اتخاذ اقداماتی در جهت تقویت بانک‌ها یکی از نیازهای ضروری منطقه‌ی یورو محسوب می‌شود. بانک‌های منطقه‌ی یورو در زمینه‌هایی چون تقویت ترازنامه-های بانکی، کاهش هزینه‌های اجرایی، تجدید سرمایه و احیاء سودآوری پیشرفت اندکی حاصل کرده‌اند. از این منظر، اقدامات زیر لازم‌الاجرا به نظر می‌رسد:

- اصلاح ساختار سرمایه‌ی بانک‌ها، یا تعطیل کردن بانک‌های ضعیف در اقتصادهای حاشیه‌ای و همچنین اقتصادهای اصلی منطقه‌ی یورو.
- ایجاد اتحادیه‌ی پولی قوی‌تر.
- فرصت‌سازی جهت ایجاد تغییرات اساسی در ساختار سرمایه‌ی بانک‌ها از طریق طرح ثبات مالی اروپا.
- حمایت از توسعه‌ی ابزارهای اعتباری جدید برای مؤسسات غیرمالی (از جمله اعطای وام‌های تضمین‌شده به بنگاه‌های کوچک و متوسط).

همچنین، بانک‌هایی که ترازنامه‌های ضعیفی دارند، بار سنگینی بر فعالیت اقتصادی در اقتصادهای حاشیه‌ای منطقه‌ی یورو تحمیل می‌کنند. بنابراین، بخش خانوار و شرکت‌های غیرمالی، جهت تجدید ساختار بدهی‌های خود به بانک، نیازمند کمک هستند. از سوی دیگر، ورشکستگی در مفهوم سنتی، در مقایسه با سیاست‌های هدفمند تجدید ساختار بدهی‌ها، جنبه‌های منفی بیشتری را آشکار می‌سازد. از اینرو، سیاست‌گذاران اقتصادی باید تلاش کنند از آسیب‌های ناکارآمد بر رقابت جلوگیری نمایند و در عین حال، به گزینه‌های دیگری در برابر نکول بدهی یا تعطیلی واحد بیانديشند. معاوضه‌ی بدهی با سهام یا مداخلات هدفمند در راستای تقویت سرمایه در گردش نمونه‌ای از این گزینه‌ها هستند.

سیاست‌های ساختاری جهت کاهش بیکاری و بازسازی رقابت‌پذیری ضروری هستند

بازسازی رقابت‌پذیری یکی از چالش‌های ویژه‌ی اقتصادهای حاشیه‌ای منطقه‌ی یورو است. این کشورها با عدم تعادل در تراز پرداخت‌های خارجی روبه‌رو هستند که ریشه‌ی آن را می‌توان در رشد بالای واردات، تغییر در تأمین مالی خارجی (تبدیل از نقل و انتقالات مالی به بدهی) و تضعیف وضعیت تراز درآمدی آنها جست‌وجو نمود. در مقابل، سهم بازارهای صادراتی این کشورها در سطح مطلوبی حفظ شده است. این کشورها باید بر محدودیت‌های فعلی فراراه تأمین مالی خارجی غلبه نمایند که مستلزم افزایش بهره‌وری و بهبود شرایط تعیین دستمزد است. بهترین راه مرتفع نمودن معضل بیکاری در این منطقه، اتخاذ سیاست‌های ساختاری و سیاست‌های اقتصاد کلان در راستای تقویت رشد است.

آنچه اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه باید مد نظر قرار دهند

در حالیکه چشم‌انداز اقتصادی جهان از بهبود خبر می‌دهد، چالش اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، ارزیابی مجدد شرایط جهت سیاست‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های مناسب در حوزه اقتصاد کلان است، به‌گونه‌ایکه استفاده‌ی بیش از حد از محرک‌های اقتصادی تعدیل گردد. در بسیاری از این کشورها، سیاست‌های اقتصاد کلان به‌گونه‌ای است که در مقابل تقاضای خارجی ضعیف از جانب اقتصادهای توسعه‌یافته، همچنان به تقویت تقاضای داخلی پرداخته می‌شود.

در حال حاضر، با کاهش آهنگ رشد اقتصادی اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در بازه‌ی زمانی ۲۰۱۲-۲۰۱۱، نگرانی‌های ناشی از رشد اقتصادی تورم‌زا در این اقتصادها رو به افول گذاشته است. در بسیاری از این اقتصادها به دلیل سخت‌تر شدن معیارهای اعطای اعتبار، رشد اعتباری آنها تعدیل یافته است.

چالش دیگر این کشورها، مدیریت مخاطرات ناشی از گسترش سریع میزان اعتبار است. رشد اعتبارات بسیاری از اقتصادهای نوظهور در سال گذشته یا از کاهش چشمگیر خبر می‌دهد یا در چارچوب متعارف قرار دارد. جهش ناگهانی اعتبار تنها در چند کشور نگران‌کننده است. شاید لازم است این کشورها در راستای حفظ سلامت بانک‌ها سیاست‌های احتیاطی بیشتری اتخاذ نمایند. همچنین، اتخاذ سیاست‌های اقتصاد کلان مناسب، به تعدیل رشد اقتصادی این کشورها کمک خواهد کرد. در سایر اقتصادها، سیاست‌های پولی انقباضی باید در وهله‌ی نخست تابعی از فشارهای تورمی و رکود اقتصادی باشد.

با بهبود شرایط اقتصادی جهان، بار دیگر ورود سرمایه به اقتصادهای نوظهور قوت می‌گیرد. در این شرایط، سیاست‌های پولی انقباضی نقش چندانی در پیشگیری از رشد اقتصادی تورم‌زا نخواهد داشت زیرا افزایش جریان‌ات ورودی سرمایه و رشد اعتبار، این سیاست‌ها را بی‌اثر خواهد ساخت. بر این اساس، اقتصادهایی که با مازاد حساب جاری روبه‌رو هستند، باید به گزینه‌ی تقویت اسمی پول ملی روی آورند که فضا را جهت سیاست‌های پولی انقباضی به صورت تدریجی فراهم می‌سازد. در مقابل، در اقتصادهایی که با کسری حساب جاری مواجه هستند، افزایش نرخ ارز اثربخش نخواهد بود و لازم است سیاست‌گذاران اقتصادی به اقدامات احتیاطی کلان با رویکرد انقباضی همراه با سیاست‌های انقباض پولی روی آورند. اقدام دیگر، توجه بیشتر به سیاست‌های انقباض مالی است که از افزایش نابجای نرخ ارز جلوگیری می‌کند.

در مجموع، موقعیت مالی قوی در بیشتر اقتصادهای نوظهور موجب شده است این کشورها موضعی جدی در قبال تعدیل نرخ رشد خود اتخاذ نکنند. اما ضرورت دارد با مهیا گشتن فضای لازم، اقتصادهای نوظهور در سیاست‌های اقتصادی خود تجدید نظر کنند. نسبت بالای بدهی‌های دولت، مستلزم تثبیت مالی در تعدادی از اقتصادهای نوظهور است.

کادر ۱.۱ واگرایی شدید سیاست‌ها:

احیاء اقتصاد جهان پس از بحران اقتصادی اخیر واگرایی‌های عمده‌ای را در زمینه‌ی سیاست‌گذاری‌ها به نمایش می‌گذارد. پیش از این نیز جهان شاهد نوع دیگری از واگرایی بود که به روش‌های متفاوتِ احیاء در اقتصادهای پیشرفته و نوظهور بازمی‌گشت. این واگرایی که در گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان در سال ۲۰۱۲ به تفصیل بدان پرداخته شد، حاکی از سهم عمده‌ی اقتصادهای نوظهور در احیاء اقتصادی جهان است. این در حالی است که تا پیش از این، اقتصادهای پیشرفته موتور پیش‌ران احیاء اقتصادی جهان شناخته می‌شدند. به نظر می‌رسد چنین واگرایی در فعالیت اقتصادهای پیشرفته و نوظهور در سال‌های آتی نیز به قوت خود باقی باشد.

اما واگرایی اخیر که در گزارش حاضر بدان پرداخته شده است، به مسیرهای متفاوت سیاست‌های پولی و مالی به ویژه در اقتصادهای پیشرفته اشاره دارد. به دیگر سخن، در حالیکه در گذشته سیاست‌های پولی و مالی همسو با یکدیگر عمل می‌کردند، در شرایط کنونی شاهد تقابل مسیر این سیاست‌ها با یکدیگر هستیم. از آنجا که در حال حاضر کارکرد سیاست‌های پولی و مالی در ارتباط با چرخه‌های تجاری در کانون توجه قرار دارد، معیارهای ویژه‌ای برای سنجش این سیاست‌ها مطرح گردیده است. این معیارها که سیاست‌های پولی و مالی متناسب با ادوار تجاری را آشکار می‌سازند عبارتند از:

- هزینه‌های اصلی دولت
- نرخ بهره‌ی کوتاه‌مدت
- نرخ رشد دارایی بانک‌های مرکزی

نماگرهای دیگر از جمله نسبت کسری بودجه‌ی دولت به تولید ناخالص داخلی و نرخ بهره‌ی کوتاه‌مدت واقعی، در سنجش صحیح این سیاست‌ها مداخله ایجاد می‌کنند.

سیاست مالی اقتصادهای پیشرفته از منظر هزینه‌های جاری و پیش‌بینی شده در مقایسه با سیاست‌های مالی آنها در مقابله با بحران‌های پیشین که با افزایش هزینه‌های دولت در راستای انبساط مالی همراه بود، کمابیش متفاوت است. سیاست‌های محرک مالی که تعدادی از اقتصادهای پیشرفته به ویژه ایالات متحده‌ی آمریکا در آغاز بحران مالی اخیر اتخاذ کردند، در مقایسه با سیاست‌های این کشورها در رکودهای پیشین بسیار وسیع‌تر است. اما احیاء اقتصادی به زودی این محرک‌ها را غیرلازم ساخت. از اینرو، در دو سال نخست احیاء اقتصادی، دولت آمریکا هزینه‌های خود را کاهش داد و پیش‌بینی می‌گردد این روند کاهش‌ی در سال‌های آتی نیز ادامه یابد.

کاهش هزینه‌های دولت در سایر اقتصادهای پیشرفته نیز مشاهده می‌گردد، اما منطقه‌ی یورو و بریتانیا در این حوزه مسیر بسیار متفاوتی را نسبت به گذشته در پیش گرفته‌اند.

در مقابل، اقتصادهای نوظهور از افزایش سیاست‌های مالی انبساطی در مقایسه با سال‌های پیش خبر می‌دهند، زیرا این اقتصادها در شرایط کنونی از موقعیت مالی بهتری برخوردار هستند.

از سوی دیگر، سیاست‌های پولی اقتصادهای پیشرفته پس از بحران مالی اخیر، بیش از اندازه انبساطی بوده است. در مقایسه، اقتصادهای نوظهور سیاست‌هایی را در پیش گرفته‌اند که بیش از گذشته از فعالیت‌های اقتصادی آنها حمایت کند.

کادر ۲.۱ بدهی بالای دولت و تأثیر آن بر عملکرد بخش خصوصی:

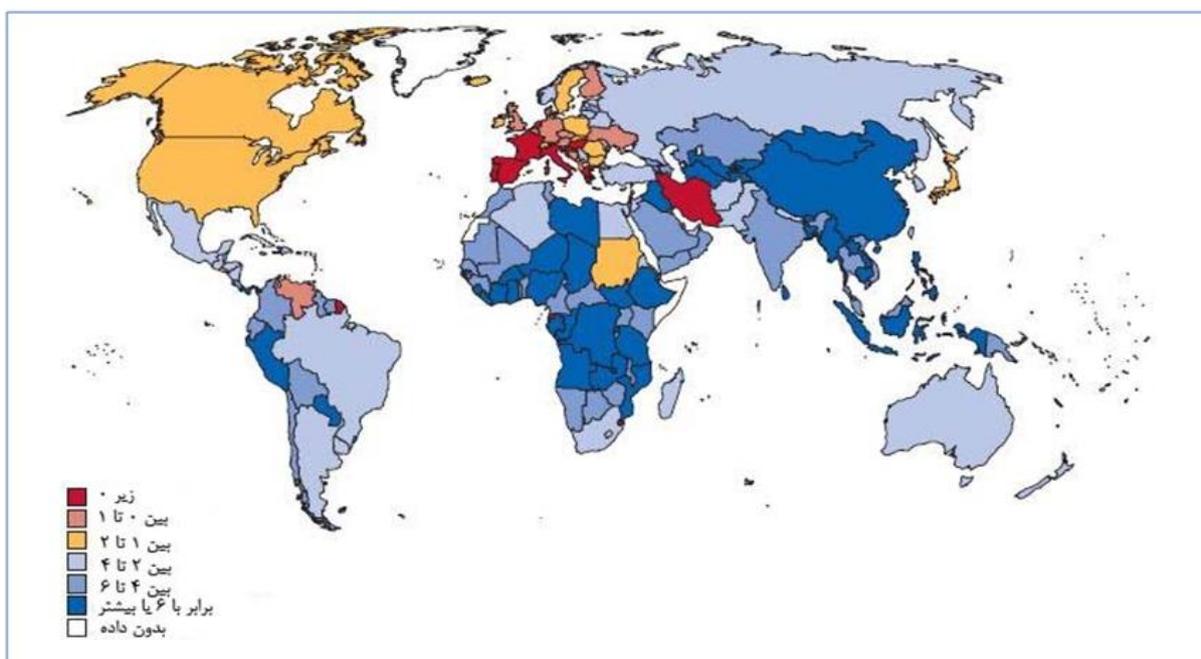
رشد سریع بدهی دولت و عملکرد اقتصادی ضعیف تعدادی از اقتصادهای پیشرفته، موجب شده است درآمد این کشورها پاسخگوی میزان بدهی آنها نباشد. در چنین شرایطی، فعالیت اقتصادی سیر نزولی به خود می‌گیرد و امکان بازپرداخت سریع‌تر بدهی‌ها کاهش می‌یابد. در واقع، با عبور بدهی از حد مشخصی، هرگونه افزایش بدهی اسمی با کاهش امکان تأدیه بدهی همراه است. این امر، فعالیت اقتصادی را به شیوه‌های زیر تحت‌الشعاع قرار می‌دهد:

- کاهش سرمایه‌گذاری دولت که کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را به همراه خواهد داشت.
- محدود ساختن امکان اتخاذ سیاست‌های مالی خلاف چرخه‌های تجاری که با افزایش بی‌ثباتی موجب کاهش فعالیت بخش خصوصی می‌گردد.
- کم‌رنگ ساختن انگیزه‌ی دولت جهت اتخاذ سیاست‌های تثبیتی و اصلاحات سیاستی در راستای تقویت رشد اقتصادی. زیرا در چنین شرایطی بدهی خارجی در کانون توجه قرار می‌گیرد.
- کاهش انگیزه‌ی پس‌انداز و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به دلیل افزایش اختلالات اقتصادی ناشی از مالیات بر سود، مالیات بر درآمدهای حاصل از سرمایه، و مالیات بر دارایی‌ها.

گفتار دوم: چشم‌انداز کشوری و منطقه‌ای

با وجود آنکه رشد اقتصادی جهان از بهبود خبر می‌دهد، اما احیاء اقتصادهای پیشرفته از مسیر پرتلاطمی می‌گذرد. با این حال، اقدامات سیاستی اروپا و ایالات متحدهی آمریکا این دو منطقه را از بحرانی شدید رهایی داده است. البته، چشم‌انداز متفاوتی در این دو منطقه مشاهده می‌گردد: منطقه‌ی یورو در ترازنامه‌های بانکی پیشرفت‌هایی نشان می‌دهد اما مضیق‌های اعتباری منطقه همچنان بر چشم‌انداز رشد اقتصادی آن سنگینی می‌کند. این در حالی است که ایالات متحدهی آمریکا شرایط بهتری را جهت احیاء اقتصادی آشکار می‌سازد.

شکل ۱.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی جهان در سال ۲۰۱۳ (درصد)

اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه پس از کاهش رشد اقتصادی در اواسط ۲۰۱۲ که بیش از انتظار به طول انجامید، بار دیگر به فعالیت اقتصادی خود سرعت بخشیده‌اند که در بسیاری از آنها سیاست‌های پولی انبساطی نقش عمده‌ای داشته است. پیش‌بینی می‌گردد **آسیا، آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب و آفریقای سیاه** در سال جاری رشد بیشتری را تجربه کنند. این در حالی است که پیش‌بینی می‌شود **کشورهای مستقل مشترک‌المنافع** عملکردی مشابه سال گذشته را به ثبت رسانند. اما **خاورمیانه و آفریقای شمالی** وضعیت متفاوتی را تجربه می‌کنند. انتظار می‌رود وقفه‌ی **کشورهای صادرکننده نفت** در افزایش تولید نفت،

کاهش موقت رشد اقتصادی این منطقه را در پی داشته باشد. از سوی دیگر، تحولات سیاسی و محیط نامساعد خارجی، احیاء اقتصادی برخی از کشورهای واردکننده نفت را دشوار ساخته است. با وجود آنکه چشم‌انداز اقتصادی جهان اثری از ریسک‌های دنباله یا رخداد‌های مالی کم‌احتمال نشان نمی‌دهد و در شرایط کنونی ریسک‌های مثبت یا جنبه‌های سود مخاطرات پیش روی جهان قرار دارد، اما ریسک‌های منفی یا جنبه‌های زیان مخاطرات، همچنان جهان را تهدید می‌کند و ممکن است اثرات آن تمام مناطق را تحت‌الشعاع قرار دهد. یکی از مخاطرات مالی کم‌احتمال در میان‌مدت، ادامه‌ی مشکلات مالی ایالات متحده‌ی آمریکا و ژاپن است که ارزیابی مجدد از خطرپذیری مالی این اقتصادها و به دنبال آن، افزایش نرخ بهره و کاهش رشد اقتصادی آنها را در پی خواهد داشت.

اروپا: کمرنگ شدن مخاطرات بحران اقتصادی در میانه‌ی رکودی طولانی

کشورهای پیشرفته‌ی اروپا

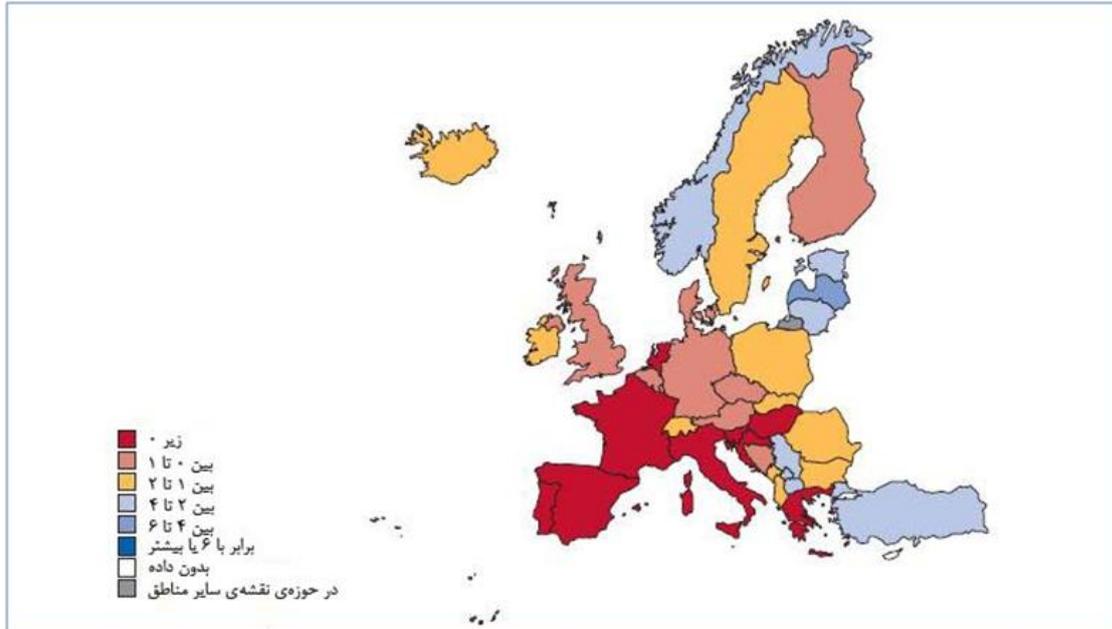
مخاطرات جدی ناشی از بحران در منطقه‌ی یورو کاهش یافته است. اقدامات سیاستی قوی در منطقه‌ی اروپا از جمله برنامه‌ی مبادلات پولی آئی، تسهیل بازپرداخت بدهی یونان، تحقق طرح ثبات مالی اروپا و حصول توافق در مورد سازوکار نظارتی واحد، موجب افزایش اعتماد به ادامه‌ی بقای اتحادیه‌ی پولی و اقتصادی گشته است. به دیگر سخن، پیشرفت در حوزه‌ی تنظیمات اقتصادی در هر یک از کشورهای این منطقه، به بهبود شرایط مالی بانک‌ها و دولت‌های آن انجامیده است.

- چشم‌انداز کوتاه‌مدت منطقه‌ی یورو نزولی ارزیابی شده است و از کاهش $\frac{1}{4}$ درصدی فعالیت‌ها در سال ۲۰۱۳ خبر می‌دهد. این امر از پیش‌بینی کاهش رشد در تمام کشورهای منطقه‌ی یورو به ویژه فرانسه، آلمان و هلند حکایت دارد. با این حال، رشد اقتصادی این منطقه به تدریج در سال ۲۰۱۳ افزایش خواهد یافت و پیش‌بینی می‌گردد تا سه‌ماهه‌ی چهارم سال به ۱ درصد برسد. اما جداسازی‌های مالی در این منطقه و اصلاح ترانزنامه‌های بانکی همچنان رشد اقتصادی این منطقه را محدود می‌سازد. همچنین، ادامه‌ی تقویت ارزش یورو که به تضعیف رقابت‌پذیری و کاهش رشد صادرات منطقه می‌انجامد، مانع دیگری فراراه رشد اقتصادی آن محسوب می‌شود. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی منطقه‌ی یورو در سال ۲۰۱۴ به ۱ / ۱ درصد برسد.

سایر اقتصادهای پیشرفته‌ی این منطقه نیز از کاهش فعالیت‌های اقتصادی خبر می‌دهند. احیاء اقتصادی در بریتانیا پیشرفت اندکی نشان می‌دهد. به‌گونه‌ایکه رشد اقتصادی آن در سال جاری $\frac{3}{4}$ درصد پیش‌بینی می‌گردد که در مقایسه با گزارش چشم‌انداز اقتصادی اکتبر ۲۰۱۲ از کاهش $\frac{1}{4}$ درصدی حکایت

دارد. سوئد همچنان رشد بالایی نشان می‌دهد که عمده‌ی آن به تقویت تقاضای داخلی و بهبود نظام-های مالی بازمی‌گردد.

شکل ۲.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی اروپا در سال ۲۰۱۳ (درصد)

- **اروپای جنوبی** باید رقابت‌پذیری خود را در بخش‌های قابل تجارت افزایش دهد که راه آن از مسیر اصلاح بازار نیروی کار می‌گذرد. در **اروپای شمالی** این اصلاحات روح تازه‌ای در پیکره‌ی بخش خدمات خواهد دمید. کاهش بیکاری و احیاء رقابت‌پذیری در اقتصادهای حاشیه‌ای اروپا از نتایج چنین اصلاحاتی خواهد بود.

کشورهای اروپایی نوظهور

بحران مالی منطقه‌ی یورو، اثرات زیانباری را در سال ۲۰۱۲ بر فعالیت اقتصادی کشورهای اروپایی نوظهور وارد ساخت. کاهش صادرات و سلب شدن اعتماد نمونه‌ای از این اثرات هستند. پیش‌بینی می‌گردد رشد اقتصادی این دسته از کشورهای اروپایی در سال ۲۰۱۳ به $2\frac{1}{4}$ درصد و در سال ۲۰۱۴ به $2\frac{3}{4}$ درصد برسد که نشانگر بهبود وضعیت بازارهای مالی و تسهیل تأمین مالی خارجی آنها است و می‌توان دلیل آن را در تصمیمات سیاستی اتحادیه‌ی اروپا و احیاء تدریجی حوزه‌ی یورو جست‌وجو نمود (به جدول ۱.۲ مراجعه فرمائید). با این حال، عوامل متعددی احیاء اقتصادی این منطقه را محدود می‌سازد. در واقع، بازار اصلی صادراتی اروپای نوظهور، یعنی منطقه‌ی یورو، چشم‌انداز کم‌فروغی را نشان می‌دهد و پیش‌بینی می‌گردد از نیمه‌ی دوم سال ۲۰۱۳ در مسیر

رشد قرار گیرد. علاوه بر این، میراث بحران پیشین از جمله وام‌های معوق و تأمین مالی عمومی ضعیف همچنان در کشورهای اروپایی نوظهور به قوت خود باقی است.

- پیش‌بینی می‌گردد رشد اقتصادی ترکیه به مدد بهبود جریان سرمایه و تقاضای خارجی افزایش یابد و در سال ۲۰۱۳ به $\frac{1}{2}$ درصد و در سال ۲۰۱۴ به $\frac{3}{4}$ درصد برسد.
- پیش‌بینی می‌گردد رشد اقتصادی لهستان پیش از آنکه در سال ۲۰۱۴ به $\frac{1}{4}$ درصد افزایش یابد، در سال ۲۰۱۳ با تجربه‌ی کاهش به $\frac{1}{4}$ درصد برسد. دلیل این امر به پائین بودن مصرف در بخش خصوصی و تقاضای ضعیف صادرات از سوی شرکای تجاری اصلی آن بازمی‌گردد.
- اروپای جنوب شرقی که با مشکلاتی چون موانع ساختاری، ضعف رقابت‌پذیری، افزایش وام‌های معوق، و دشواری تأمین مالی عمومی دست‌وپنجه نرم می‌کند، احیاء اقتصادی بسیار کندی را نشان می‌دهد.

جدول ۱.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در تعدادی از اقتصادهای اروپایی (بر اساس درصد تغییر سالانه)

تولید ناخالص داخلی واقعی	قیمت مصرف کننده*		تراز حساب جاری**		بیکاری***	
	پیش بینی	۲۰۱۲	پیش بینی	۲۰۱۲	پیش بینی	۲۰۱۲
	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۳
اروپا	۰	۰.۳	۱.۵	۲.۹	۲.۲	۲
کشورهای پیشرفته اروپا	-۰.۳	۰	۱.۲	۲.۴	۱.۷	۱.۸
منطقه یورو	-۰.۶	-۰.۳	۱.۱	۲.۵	۱.۵	۱.۷
آلمان	۰.۹	-۰.۶	۱.۵	۲.۱	۱.۷	۱.۶
فرانسه	۰	-۰.۱	-۰.۹	۲	۱.۵	۱.۶
ایتالیا	-۲.۴	-۱.۵	-۰.۵	۳.۳	۱.۴	۲
اسپانیا	-۱.۴	-۱.۶	-۰.۷	۲.۴	۱.۵	۱.۹
هلند	-۰.۹	-۰.۵	۱.۱	۲.۸	۱.۷	۲.۸
بلژیک	-۰.۲	-۰.۲	۱.۲	۲.۶	۱.۴	۱.۷
اتریش	۰.۸	۰.۸	۱.۶	۲.۶	۱.۹	۲.۲
یونان	-۶.۴	-۴.۲	-۰.۶	۱	-۰.۴	-۰.۸
پرتغال	-۳.۲	-۲.۳	-۰.۶	۲.۸	۱	۰.۷
فنلاند	-۰.۲	-۰.۵	۱.۲	۳.۲	۲.۵	۲.۹
ایرلند	۰.۹	۱.۱	۲.۲	۱.۹	۱.۳	۱.۳
جمهوری اسلواکی	۲	۱.۴	۲.۷	۳.۷	۲	۱.۹
اسلونی	-۲.۳	-۲.۰	۱.۵	۲.۶	۱.۹	۱.۸
لوکزامبورگ	۰.۱	-۰.۱	۱.۳	۲.۹	۱.۹	۱.۹
استونی	۳.۲	۳	۳.۲	۴.۲	۲.۸	۳.۲
قبرس****	-۲.۴	...	...	۳.۱	...	...
مالت	۰.۸	۱.۳	۱.۸	۳.۲	۲	۲.۴
بریتانیا	۰.۲	-۰.۷	۱.۵	۲.۸	۲.۵	۲.۷
سوئد	۱.۲	۱	۲.۲	۰.۹	۲.۳	۰.۳
سوئیس	۱	۱.۳	۱.۸	-۰.۷	-۰.۲	-۰.۲
جمهوری چک	-۱.۲	-۰.۳	۱.۶	۳.۳	۱.۹	۲.۳
نروژ	۳	۳.۵	۲.۲	-۰.۷	۱.۵	۱.۵
دانمارک	-۰.۶	-۰.۸	۱.۳	۲.۴	۲	۲
ایسلند	۱.۶	۱.۹	۲.۱	۵.۲	۴	۴.۷
سان مارینو	-۴.۰	-۳.۵	۰	۲.۸	۰.۹	۱.۶
کشورهای اروپایی نوظهور****	۱.۶	۲.۲	۲.۸	۵.۸	۳.۶	۴.۴
ترکیه	۲.۶	۳.۴	۳.۷	۸.۹	۵.۳	۶.۶
لهستان	۲	۱.۳	۲.۲	۳.۷	۲	۱.۹
رومانی	۰.۳	۱.۶	۲	۳.۳	۲.۹	۴.۶
مجارستان	-۱.۷	۰	۱.۲	۵.۷	۳.۵	۳.۲
بلغارستان	۰.۸	۱.۲	۲.۳	۲.۴	۱.۹	۲.۱
صربستان	-۱.۸	۲	۲	۷.۳	۵.۴	۹.۶
کرواسی	-۲.۰	-۰.۲	۱.۵	۳.۴	۲.۳	۳.۲
لیتوانی	۳.۶	۳	۳.۳	۳.۲	۲.۵	۲.۱
لتونی	۵.۶	۴.۲	۴.۲	۲.۳	۲.۱	۱.۸

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** به دلیل بحران مالی قبرس، پیش بینی در مورد آن صورت نگرفته است.

***** با احتساب کشورهای آلبانی، بوسنی و هرزگوین، کوزوو، مقدونیه و مونته نگرو محاسبه گشته است.

- مجارستان به دلیل بالا بودن بدهی دولت و بدهی خارجی و همچنین، اتخاذ سیاست‌های نامتعارف در وضعیت دشواری بسر می‌برد. رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ برابر با صفر درصد و در سال ۲۰۱۴ برابر با ۱/۲ درصد پیش‌بینی شده است.

در مجموع، سیاست‌گذاران اقتصادی اروپا باید از یک سو آثار به‌جای مانده از بحران را برطرف سازند و از سوی دیگر، به مشکلاتی چون سطوح بالای وام‌های معوق، کسری مالی و بدهی دولت پردازند.

ایالات متحدهی آمریکا و کانادا: رشدی متوسط اما حاکی از نقاطی روشن

همگام با مرتفع گشتن بحران مسکن و بهبود شرایط مالی در ایالات متحدهی آمریکا، این کشور از احیاء اقتصادی بیشتری خبر می‌دهد. خطر پرتگاه مالی برطرف گشته است، اما نیاز به راه‌حل‌های پایدار برای مخاطرات مالی همچنان احساس می‌شود.

آمریکا در سال ۲۰۱۲ در وضعیت مساعدی بسر نمی‌برد. ادامه‌ی بحران مالی، محیط خارجی ضعیف، و تکانه‌های اقتصادی زودگذر، رشد اقتصادی این کشور را با مشکل مواجه ساخت. اما احیاء اقتصادی این کشور از نقاط روشنی خبر می‌دهد. به‌گونه‌ایکه، رشد اعتباری آن افزایش یافته است و بانک‌ها در مقایسه با گذشته شرایط اعطای وام را تسهیل نموده‌اند. فعالیت‌های عمرانی در سال ۲۰۱۲ تقویت شد، قیمت مسکن افزایش یافت و اشتغال‌زایی در نیمه‌ی دوم سال شاهد رشد بود. به‌گونه‌ایکه نرخ بیکاری به کمتر از ۸ درصد کاهش یافت. پیش‌بینی می‌گردد رونق بازار مسکن در آمریکا در چند سال آینده نیز ادامه یابد و قیمت بالای مسکن به تقویت تراز بودجه‌ی خانوار کمک کند. علاوه بر این، بهبود شرایط مالی و افزایش سودآوری، به تقویت سرمایه‌گذاری کسب‌وکارها می‌انجامد.

همچنین، انتظار می‌رود با تقویت تقاضای بخش خصوصی، رشد تولید ناخالص داخلی این کشور تا پایان ۲۰۱۳ افزایش یابد و از ۲ درصد در سال ۲۰۱۳ به ۳ درصد در سال ۲۰۱۴ برسد (به جدول ۲.۲ مراجعه فرمائید). افزون بر موارد فوق، در ایالات متحده ریسک‌های مثبت از جنبه‌های زیان مخاطرات پیشی گرفته‌اند. با این حال، در بُعد خارجی، بحران بدهی منطقه‌ی یورو که بر تجارت و بخش مالی آمریکا بی‌تأثیر نیست، همچنان مخاطره‌ای جدی پیش روی این کشور محسوب می‌شود.

تدوین چارچوبی جهت کاهش کسری بودجه در میان‌مدت، یکی از اولویت‌های اصلی سیاست‌گذاری در این کشور به شمار می‌رود.

جدول ۲.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در تعدادی از اقتصادهای پیشرفته (براساس درصد تغییر سالانه)

تولید ناخالص داخلی واقعی			قیمت مصرف کننده*			تراز حساب جاری**			بیکاری***		
پیش بینی			پیش بینی			پیش بینی			پیش بینی		
۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴
۱.۲	۱.۲	۲.۲	۲	۱.۷	۲	-۰.۱	-۰.۱	-۰.۱	۸	۸.۲	۸.۱
۲.۲	۱.۹	۳	۲.۱	۱.۸	۱.۷	-۳.۰	-۲.۹	-۳.۰	۸.۱	۷.۷	۷.۵
-۰.۶	-۰.۳	۱.۱	۲.۵	۱.۷	۱.۵	۱.۲	۲.۳	۲.۳	۱۱.۴	۱۲.۳	۱۲.۳
۲	۱.۶	۱.۴	۰	۰.۱	۳	۱	۱.۲	۱.۹	۴.۴	۴.۱	۴.۱
۰.۲	۰.۷	۱.۵	۲.۸	۲.۷	۲.۵	-۳.۵	-۴.۴	-۴.۳	۸	۷.۸	۷.۸
۱.۸	۱.۵	۲.۴	۱.۵	۱.۵	۱.۸	-۳.۷	-۳.۵	-۳.۴	۷.۳	۷.۲	۷.۲
۱.۸	۲.۵	۳.۴	۲	۲.۱	۲.۴	۴.۶	۳.۵	۳.۴	۴.۶	۴.۷	۴.۶

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** به جز کشورهای گروه هفت (شامل کانادا، فرانسه، آلمان، ایتالیا، ژاپن، بریتانیا، ایالات متحده آمریکا) و کشورهای منطقه یورو

با وجود پیشرفت‌های ایالات متحده آمریکا در زمینه‌ی تعیین چارچوب مخارج و افزایش اندک مالیات، این کشور باید به تدوین برنامه‌ای جامع جهت ارائه‌ی اصلاحات رفاهی با هدف کمک به شهروندان اهتمام ورزد و اقداماتی در راستای افزایش درآمد جامعه اتخاذ نماید. چنین برنامه‌ای با توجه به احیاء اقتصادی نوپای این کشور و مجال محدود برای سیاست‌های پولی، باید تثبیت مالی را در مسیری تدریجی هدایت کند. افت تولید در ایالات متحده همچنان قابل ملاحظه است و انتظار می‌رود تورم در سال ۱۴-۲۰۱۳ زیر ۲ درصد بماند.

کانادا در نیمه‌ی دوم ۲۰۱۲ شاهد کاهش رشد اقتصادی خود به $\frac{۳}{۴}$ درصد بوده است. اجرای تثبیت مالی، کاهش اعتبارات مصرف کننده، بی‌رونق شدن بازار مسکن، اختلال‌های گذرا در بخش انرژی و محیط خارجی نامطمئن عواملی هستند که فعالیت اقتصادی را در این کشور محدود ساخته‌اند. پیش‌بینی می‌گردد رشد اقتصادی کانادا در سال ۲۰۱۳ به طور متوسط به $\frac{۱}{۴}$ درصد برسد. سرمایه‌گذاری کسب و کارها و خالص صادرات این کشور با احیاء اقتصاد آمریکا، وضع بهتری را تجربه خواهد کرد. اما بدهی بالای خانوار، تقاضای داخلی را محدود خواهد ساخت. رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۴ برابر با $\frac{۲}{۴}$ درصد پیش‌بینی شده است.

بنابراین، چالش اصلی پیش روی سیاست‌گذاران اقتصادی کانادا، تقویت رشد اقتصادی در کوتاه‌مدت و کاستن از آسیب‌پذیری اقتصاد در برابر تکانه‌های اقتصادی خارجی و عدم تعادل داخلی خواهد بود. با وجود آنکه این کشور باید فضای مالی خود را از طریق تثبیت مالی بازسازی نماید، اما امکان استفاده از تثبیت‌کننده‌های خودکار نیز وجود دارد. هم‌اکنون، سیاست‌های پولی این کشور به نحو مناسبی انبساطی است و شروع چرخه‌ی انقباض پولی باید تا پیش از تقویت رشد اقتصادی آن به تعویق افتد.

آسیا: بنا نهادن شالوده‌های رفاه اقتصادی مشترک

عملکرد اقتصادی آسیا در سال ۲۰۱۲ با افت مواجه بود. اما تقویت تقاضای خارجی و استمرار تقاضای داخلی قوی، آسیا را در سال ۲۰۱۳ در مسیر رشد اقتصادی قرار داده است. رشد اقتصادی این منطقه در اواسط ۲۰۱۲ به دلیل کاهش صادرات در داخل و خارج از آسیا و همچنین، به دلیل سیاست‌های چین در راستای تعدیل رشد اقتصادی آن، با کاهش مواجه گشت. صادرات آسیا بار دیگر از افزایش خبر می‌دهد که نشانگر تقویت تقاضا در چین و اقتصادهای پیشرفته به‌ویژه آمریکا است.

همچنین، سیاست‌های پولی انبساطی و در پاره‌ای از موارد، سیاست‌های مالی انبساطی و بازار نیروی کار انعطاف‌پذیر به تقویت تقاضای بخش خصوصی خواهد انجامید.

اما با وجود فروکش کردن ریسک‌های دنباله در فضای جهانی، باید مخاطرات و چالش‌های منطقه‌ای بیشتر در کانون توجه کشورهای آسیایی قرار گیرد. افزایش تدریجی عدم توازن مالی در تعدادی از اقتصادهای آسیایی و آسیب دیدن تجارت و سرمایه‌گذاری به دنبال از دست رفتن اعتماد به سیاست‌های اقتصادی منطقه، بخشی از چالش‌های آسیا محسوب می‌شود.

پیش‌بینی می‌گردد رشد اقتصادی آسیا در سال ۲۰۱۳ با اندکی افزایش به $\frac{3}{4}$ درصد برسد که دلیل آن به طور عمده در احیاء تقاضای خارجی و استمرار تقاضای داخلی بالا قابل جست‌وجو است. رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۱۴ برابر با ۶ درصد ارزیابی می‌شود. بدین ترتیب، پیش‌بینی می‌شود کشورهای پیشرفته‌ی آسیا در سال ۲۰۱۴ شاهد رشد اقتصادی $\frac{2}{6}$ درصد باشند و کشورهای آسیایی در حال توسعه رشد بالای $\frac{3}{7}$ درصد را تجربه کنند (به جدول ۳.۲ مراجعه فرمائید).

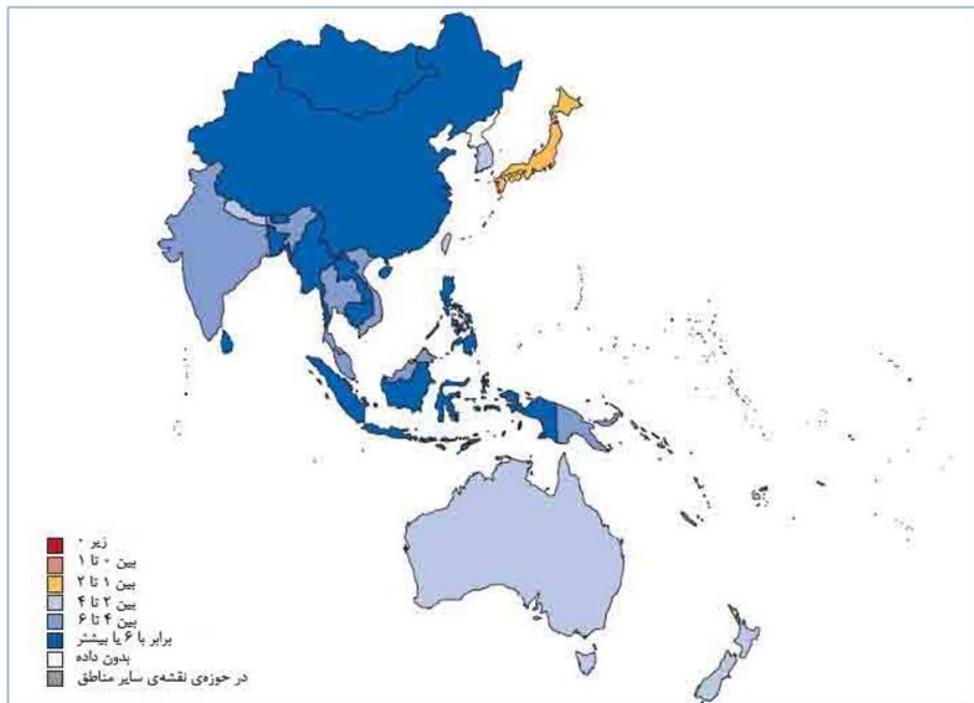
مصرف و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی با بهبود شرایط بازار نیروی کار و تسهیل شرایط مالی تقویت خواهد شد. تسهیل شرایط مالی تلفیقی از سیاست‌های پولی انبساطی، رشد اعتباری سریع به ویژه در تعدادی از اقتصادهای عضو اتحادیه‌ی ملل جنوب شرقی آسیا (آ.سه. آن)، و استمرار ورود سرمایه است که در سال گذشته قیمت سهام را در بیشتر قسمت‌های آسیا ۱۰ تا ۲۰ درصد افزایش داد.

از سوی دیگر، اقتصادهای آسیایی از منافع سرریز ناشی از تقویت تقاضای داخلی در منطقه منتفع خواهند شد. برای تعدادی از کشورهای آسیایی، تقاضای مستقیم یا غیرمستقیم از چین و ژاپن به اندازه‌ی تقاضا از سوی ایالات متحده‌ی آمریکا و اروپا حائز اهمیت است. همچنین، کشورهای آ.سه. آن در زمینه‌ی تولید کالاهای مصرفی نهایی به رقابت‌پذیری بالایی دست یافته‌اند که به تقویت تقاضای درون منطقه‌ای در این حوزه کمک می‌کند.

در مجموع، انتظار می‌رود تورم آسیا در محدوده‌ی هدف بانک‌های مرکزی باقی بماند. پیش‌بینی می‌شود تورم کل آسیا از $\frac{1}{3}$ درصد در سال ۲۰۱۲، به ۴ درصد در سال ۲۰۱۳ افزایش یابد.

رشد اقتصادی ژاپن در سال ۲۰۱۳، $1\frac{1}{4}$ درصد پیش‌بینی می‌شود که از پیش‌بینی سال گذشته اندکی بالاتر است. دلیل این امر را می‌توان در بکارگیری محرک‌های اقتصادی و مالی جدید جست‌وجو نمود. افزایش استفاده از محرک‌های مالی (در حدود $1\frac{1}{4}$ درصد از رشد تولید ناخالص داخلی آن در مدت ۲ سال)، رشد اقتصادی این کشور را $0/6$ واحد درصد در سال ۲۰۱۳ افزایش خواهد داد. افزون بر این، افزایش تقاضای خارجی و توجه بیشتر به انبساط پولی در قالب کمی و کیفی که دستیابی به تورم ۲ درصد را هدف قرار می‌دهد، رشد اقتصادی این کشور را تقویت خواهد کرد. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی ژاپن از $1/6$ درصد در سال ۲۰۱۳ به $1/4$ درصد در سال ۲۰۱۴ کاهش یابد.

شکل ۳.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی آسیا در سال ۲۰۱۳ (بر اساس درصد)

- پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی چین با اندکی افزایش در سال ۲۰۱۳ به ۸ درصد برسد که حاکی از تقاضای داخلی بالا در بخش مصرف و سرمایه‌گذاری و همزمان، احیاء تقاضای خارجی است. این رقم در سال ۲۰۱۴، برابر با ۲ / ۸ درصد پیش‌بینی می‌شود. تورم این کشور در سال ۲۰۱۳ با کمی افزایش به میانگین ۳ درصد خواهد رسید.
- در کره، بهبود صادرات به تقویت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی خواهد انجامید و رشد اقتصادی این کشور به $2\frac{3}{4}$ درصد افزایش خواهد یافت. تورم کره در حال افزایش است اما انتظار می‌رود همچنان در محدوده‌ی کمینه‌ی هدف‌گذاری‌شده باقی بماند. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی کره در سال ۲۰۱۴ به ۳ / ۹ درصد افزایش یابد.
- پیش‌بینی می‌شود هند به مدد بهبود تقاضای خارجی و اقدامات اخیر در راستای تقویت رشد اقتصادی، در سال ۲۰۱۳ شاهد افزایش رشد اقتصادی به $5\frac{3}{4}$ درصد باشد. اما چالش‌های ساختاری این کشور ظرفیت تولید آن را در میان‌مدت کاهش خواهد داد و تورم را بنابر معیارهای منطقه‌ای بالا نگاه خواهد داشت. رشد اقتصادی هند در سال ۲۰۱۴، معادل با ۲ / ۶ درصد پیش‌بینی می‌شود.
- **کشورهای عضو اتحادیه‌ی ملل جنوب شرقی آسیا (آ.سه. آن)** با پیش‌بینی رشد ۶ درصد در سال ۲۰۱۳ قوی ظاهر خواهند شد که این امر از بهبود تقاضای داخلی آنها حکایت دارد. رشد اقتصادی پنج کشور آ.سه. آن مشتمل بر اندونزی، تایلند، مالزی، فیلیپین، ویتنام در سال ۲۰۱۴ برابر با ۵ / ۵ درصد پیش‌بینی می‌شود.
- **مالزی**، در قالب برنامه‌ی تحول اقتصادی، طرح‌های بسیاری در دست انجام دارد که به رشد سرمایه‌گذاری در این کشور کمک خواهد کرد. در فیلیپین، استمرار ارسال حواله‌های ارزی و نرخ بهره‌ی پائین، به منظور حمایت از مصرف بخش خصوصی ضروری می‌نماید. **اندونزی** از احیاء تقاضا برای کالا در چین منتفع خواهد گشت. انتظار می‌رود رشد اقتصادی **تایلند** پس از فراز و فرودهای این کشور به دنبال هزینه‌های بازسازی در پی سیلاب ۲۰۱۲ و سایر سرمایه‌گذاری‌های مرتبط، بار دیگر به مسیر معمول خود بازگردد.

جدول ۳.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در تعدادی از اقتصادهای آسیایی (براساس درصد تغییر سالانه)

بیکاری***	تراز حساب جاری**			قیمت مصرف کننده*			تولید ناخالص داخلی واقعی				
	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی	پیش بینی			
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲			
...	...	...	۱.۳	۱.۱	۱.۲	۴.۴	۳.۹	۳.۴	۶	۵.۷	۵.۳
...	...	...	۱.۴	۱.۱	۱.۵	۲.۸	۱.۲	۱.۱	۲.۶	۲.۲	۲.۱
۴	۴	۴.۲	۱.۹	۱.۲	۱	۳	-۰.۱	۰	۱.۴	۱.۶	۲
۴.۱	۴.۱	۴.۴	۲.۴	۲.۷	۳.۷	۲.۹	۲.۴	۲.۲	۳.۹	۲.۸	۲
۴.۳	۴.۳	۴.۳	-۶.۰	-۵.۵	-۳.۷	۲.۵	۲.۵	۱.۸	۳.۳	۳	۳.۶
۵.۲	۵.۳	۵.۲	۹.۸	۱۰.۳	۱۰.۵	۲	۲	۱.۹	۳.۹	۴	۱.۳
۴.۲	۴.۲	۴.۲	۲.۵	۲	۲.۳	۳.۵	۳.۵	۴.۱	۴.۹	۳	۱.۴
۳.۱	۳.۲	۳.۳	۱۷.۲	۱۶.۹	۱۸.۶	۳.۴	۴	۴.۶	۵.۱	۲	۱.۳
۲.۱	۲	۲	-۶.۰	-۵.۸	-۵.۰	۲.۲	۱.۴	۱.۱	۲.۶	۲.۷	۲.۵
۶	۶.۶	۶.۹	۱.۳	۱.۱	۱.۱	۵	۵	۴.۵	۷.۳	۷.۱	۶.۶
...	...	...	۲.۹	۲.۶	۲.۶	۳	۳	۲.۶	۸.۲	۸	۷.۸
۴.۱	۴.۱	۴.۱	-۴.۶	-۴.۹	-۵.۱	۱۰.۷	۱۰.۸	۹.۳	۶.۲	۵.۷	۴
...	...	...	۰.۴	۰.۶	۰.۸	۴.۵	۴.۵	۳.۹	۵.۵	۵.۹	۶.۱
...	...	...	-۳.۳	-۲.۸	-۲.۸	۵.۶	۵.۶	۴.۳	۶.۴	۶.۳	۶.۲
۶	۶.۱	۶.۲	۱	۱	۰.۷	۳.۴	۳	۴.۳	۴.۲	۵.۹	۶.۴
۰.۷	۰.۷	۰.۵	۵.۷	۶	۶.۴	۲.۴	۲.۲	۱.۷	۵.۲	۵.۱	۵.۶
۳	۳	۳	۲.۴	۲.۹	۲.۴	۳.۲	۳.۱	۳.۱	۵.۵	۶	۶.۶
۷	۷	۷	۷.۹	۷.۴	۸	۸.۸	۹.۱	۹.۱	۵.۲	۵.۲	۵
۴.۵	۴.۵	۴.۵	-۲.۲	-۲.۲	-۱.۶	۶.۱	۶.۸	۷.۴	۶.۵	۶	۶.۲
...	...	...	۱.۹	۱.۸	۱.۹	۴.۷	۴.۷	۴.۲	۶.۹	۶.۶	۶

کشورهای آسیایی نوظهور****

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** شامل کشورهای چون بنگلادش، بوتان، برونئی دارالسلام، کامبوج، فیجی، گریبنائی، لائوس، مالدیو، جزایر مارشال، میکرونزی، موزامبیک، میانمار، نیپال، کینه نو، ساموآ، جزایر سلیمان، سریلانکا، تیمور شرقی، تونگا، توالو، و وانواتو می شود.

***** شامل تمام کشورهای آسیایی در حال توسعه، هنگ کنگ، کره، سنگاپور، و تایوان / چین تایپه می شود.

تأثیر مخاطرات خارجی بر عملکرد آسیا قابل توجه ارزیابی می شود. کاهش تقاضای خارجی به دنبال کاهش رشد اقتصادی جهان، عملکرد بازرگان اقتصادهای آسیا را تحت تأثیر قرار خواهد داد و این اقتصادها در معرض کاهش سرمایه گذاری و اشتغال در بخش های صادرات محور قرار خواهند گرفت.

رشد سریع اعتبارات و تسهیل شرایط تأمین مالی، به عدم توازن مالی در تعدادی از اقتصادهای آسیایی انجامیده است. در مجموع، سیاست گذاران اقتصادی آسیا باید فضای مناسب را جهت اتخاذ سیاست های اقتصادی کلان ایجاد نمایند و در عین حال، از مخاطرات اقدامات خود در ارتباط با ثبات مالی غافل نگردند. بانک های مرکزی آسیا، با توجه به چشم انداز نامطمئن رشد اقتصادی خود و تورم پائین و باثبات، در سال ۲۰۱۲ با کاهش نرخ بهره به سیاست پولی انبساطی روی آوردند. با وجود آنکه چنین رویکردی تاکنون برای آسیا مفید بوده است، اما جهت گیری سیاست های پولی این منطقه در آینده، ناهمگونی بیشتری را بین کشورهای آن آشکار خواهد ساخت. در کشورهای آسیایی نوظهور، به ویژه در اقتصادهایی که رشد سریع اعتبارات خطری برای ثبات مالی به شمار می رود و به طور عمده در شرایطی که ورود سرمایه حجم بالایی را به خود اختصاص دهد، سیاست های احتیاطی کلان اهمیت بیشتری خواهد یافت. در چین، اصلاح بخش مالی باید با سرعت بیشتری انجام پذیرد تا از مخاطرات مرتبط با رشد سریع کل اعتبارات و همچنین، از ایجاد هرچه بیشتر ظرفیت مازاد در اقتصاد آن جلوگیری به عمل آید. در ژاپن، اتخاذ چارچوب جدیدی جهت تسهیل پولی کمی و کیفی اقدام بجایی خواهد بود.

از سوی دیگر، شرایط کشورها نیز در تعیین سرعت تثبیت مالی آنها نقش خواهد داشت. در اقتصادهایی که دارای مزاد تراز پرداختها هستند و بدهی دولت در آنها کم است، اتخاذ اقدامات مالی در راستای حمایت از تقاضای داخلی مناسب به نظر می‌رسد.

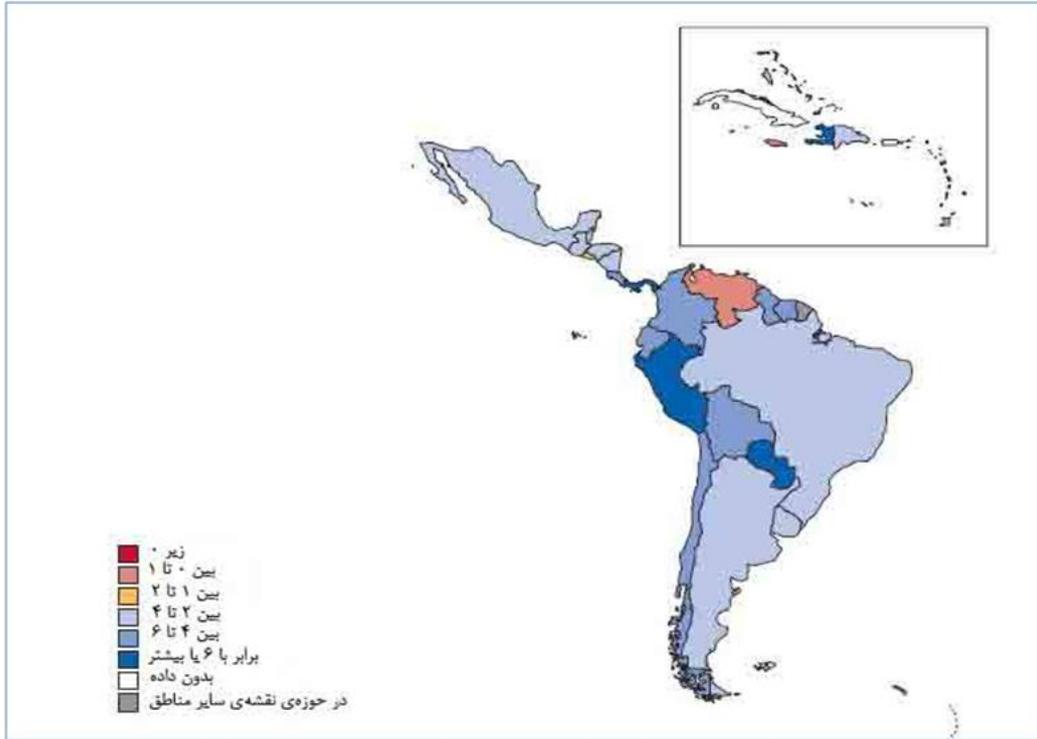
به طور کلی، حفظ رشد اقتصادی و گسترش آن در زمینه‌های بیشتر، باید اولویت کشورهای آسیایی را در میان-مدت تشکیل دهد. با اینهمه، برنامه‌های سیاستی کشورهای این منطقه با یکدیگر متفاوت خواهد بود. همچنین، سیاست‌گذاران اقتصادی آسیا باید اقداماتی هماهنگ در راستای افزایش یکپارچگی تجاری منطقه انجام دهند.

آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب: بهبود رشد اقتصادی به مدد تسهیل شرایط تأمین مالی

رشد تولید ناخالص داخلی واقعی این منطقه از $\frac{1}{4}$ درصد در سال ۲۰۱۱، به ۳ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت که حاکی از افت تقاضای خارجی و در پاره‌ای موارد، ناشی از عوامل داخلی است. برزیل، بزرگ‌ترین اقتصاد منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب که با وجود سیاست‌های محرک اقتصادی خود نتوانست توفیقی در زمینه‌ی بهبود سرمایه‌گذاری حاصل کند، بیش از سایر کشورها چنین رکودی را آشکار می‌سازد. کاهش رشد اقتصادی برزیل، به شرکای تجاری آن در منطقه از جمله، آرژانتین، پاراگوئه و اروگوئه نیز لطمه زد. در آرژانتین، واردات گسترده و کنترل ارز، به سرمایه‌گذاری کسب‌وکارها آسیب رساند. اما آمریکای مرکزی، در سال ۲۰۱۲ رشد اقتصادی خود را به طور میانگین به $\frac{3}{4}$ درصد افزایش داد. با این حال، بیشتر کشورهای حوزه-ی دریای کارائیب به دلیل سطوح بالای بدهی و جذب پائین گردشگر، در زمینه‌ی احیاء اقتصادی ناکام مانده‌اند. با وجود کاهش رشد اقتصادی این منطقه، بیشتر کشورهای آمریکای لاتین از تقاضای داخلی بالا حکایت دارند که به مدد تسهیل شرایط تأمین مالی و افزایش قیمت کالاها تقویت گشته است. در مجموع، پیش‌بینی می‌شود رشد تولید ناخالص داخلی آمریکای لاتین و حوزه دریای کارائیب در سال ۲۰۱۳ به $\frac{1}{4}$ درصد افزایش یابد که دلیل آن به تقویت تقاضای خارجی، بهبود شرایط تأمین مالی و اثرگذاری سیاست‌های پیشین این منطقه در زمینه‌ی انبساط پولی بازمی‌گردد. این رقم در سال ۲۰۱۴ برابر با $\frac{3}{9}$ درصد پیش‌بینی می‌شود.

- پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی مکزیکی در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ به $\frac{1}{4}$ درصد برسد. افزایش تقاضای داخلی به دلیل بهبود صادرات و تقویت اعتماد مصرف‌کنندگان و کسب‌وکارها از نشانه‌های بهبود رشد اقتصادی این کشور به شمار می‌رود.
- انتظار می‌رود بیشتر اقتصادهای آمریکای مرکزی شاهد افزایش رشد اقتصادی به

شکل ۴.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب در سال ۲۰۱۳ (بر اساس درصد)

$4\frac{1}{2}$ درصد باشند که دلیل آن را می‌توان به بهبود صادرات و افزایش حواله‌های ارزی نسبت داد. البته، ممکن است تثبیت مالی موجب کاهش تقاضا در بخشی از اقتصادهای این منطقه گردد.

- بسیاری از اقتصادهای حوزه‌ی دریای کارائیب، به لطف بهبود تدریجی گردشگری، از احیاء اقتصادی خبر می‌دهند. با این حال، سطوح بالای بدهی و ضعف رقابت‌پذیری همچنان از موانع رشد این اقتصادها به شمار می‌رود. پیش‌بینی می‌شود این منطقه در سال ۲۰۱۴ شاهد رشد اقتصادی ۳ درصدی باشد.

از آنجا که اقدامات سیاستی ایالات متحده‌ی آمریکا و منطقه‌ی یورو تهدیدهای قریب‌الوقوع را از رشد اقتصادی جهان دور کرده است، اثری از ریسک‌های منفی در چشم‌انداز کوتاه‌مدت منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب، مشاهده نمی‌گردد. با این وجود مادام که بخش مالی منطقه‌ی یورو به طور کامل بهبود نیافته است، یارانه‌های بانک‌های مرکزی این منطقه در معرض آسیب اهرمزدایی مالی قرار دارند. اما با شتاب‌گیری مجدد رشد اقتصادی چین، انتظار می‌رود قیمت کالاها و صادرات آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب شاهد افزایش باشد. ممکن است رشد تقاضای داخلی این منطقه به لطف عواملی چون جریان قوی ورود سرمایه و

تسهیل شرایط تأمین مالی، از میزان مورد انتظار فراتر رود. چنین امری، به ویژه در صورت بروز تأخیر در اجرای طرح‌های تثبیت مالی منطقه قوت خواهد گرفت.

با این حال، این منطقه در میان مدت از ریسک‌های منفی یا جنبه‌ی زیان مخاطرات مصون نخواهد بود. اصلی‌ترین مخاطره‌ی این منطقه، بر هم خوردن سهولت تأمین مالی خارجی و قیمت مطلوب کالاها خواهد بود. منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب به شدت تحت تأثیر کاهش شدید رشد اقتصادهای نوظهور به ویژه چین است. از این منظر، کاهش ۱۰ درصدی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اقتصادهای موسوم به BRICS (برزیل، روسیه، هند، چین، آفریقای جنوبی)، تولید اقتصادی این منطقه را بیش از ۱ واحد درصد در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ کاهش خواهد داد. زیرا این امر بر تقاضا برای کالاها و سایر صادرات منطقه تأثیر خواهد گذاشت.

جریان‌ات وسیع و نامطمئن سرمایه، کماکان یکی از مخاطرات آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب به شمار می‌رود. بر این اساس، سیاست‌گذاری‌های این منطقه باید از افزایش آسیب‌پذیری بخش مالی و بنگاهی منطقه در شرایطی که تأمین مالی خارجی آسان و در دسترس است ممانعت به عمل آورد. انعطاف‌پذیری نرخ ارز در این منطقه باید به‌گونه‌ای باشد که از نوسانات ناگهانی نرخ ارز و شکل‌گیری جریان‌های سوداگرانه‌ی سرمایه جلوگیری کند. اقدام اساسی دیگر، توجه به مقررات و نظارت‌های احتیاطی است که به شناسایی آسیب‌پذیری نظام مالی و محدود ساختن مخاطرات آن بپردازد.

چالش اساسی منطقه‌ی آمریکای لاتین و حوزه‌ی دریای کارائیب در میان مدت، افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری خواهد بود. نرخ بالای رشد اقتصادی آمریکای لاتین در سال‌های اخیر مرهون استفاده‌ی بهینه از نیروی کار و رشد سریع اعتبارات بوده است که این عوامل اکنون از تعدیل خبر می‌دهند. این منطقه که به طور بالقوه از ظرفیت رشد اقتصادی بالا برخوردار است، باید در بخش‌های زیرساخت و منابع انسانی سرمایه‌گذاری بیشتری نماید، به بهبود فضای کسب‌وکار و مقررات خود بپردازد و همچنین، به تنوع‌بخشی در صادرات اهتمام ورزد. کشورهای حوزه‌ی دریای کارائیب نیز، باید در راستای افزایش رقابت‌پذیری خود تلاش کنند زیرا بهبود رشد اقتصادی، از بار بدهی‌های بالای آنها خواهد کاست.

جدول ۴.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در تعدادی از اقتصادهای نیمگه‌ی غربی (بر اساس درصد تغییر سالانه)

تولید ناخالص داخلی واقعی	قیمت مصرف کننده			تراز حساب جاری			بیکاری		
	پیش‌بینی	۲۰۱۲	۲۰۱۳	پیش‌بینی	۲۰۱۲	۲۰۱۳	پیش‌بینی	۲۰۱۲	۲۰۱۳
آمریکای شمالی	۲.۲	۲.۹	۲.۲	۳.۰	-۲.۸	-۲.۹	...	...	...
ایالات متحدهی آمریکا	۲.۲	۱.۹	۲.۱	-۳.۰	-۲.۹	-۳.۰	۸.۱	۷.۷	۷.۵
کانادا	۱.۸	۱.۵	۱.۵	-۳.۷	-۳.۵	-۳.۴	۷.۳	۷.۳	۷.۲
مکزیک	۳.۹	۳.۴	۴.۱	۳.۷	۳.۲	-۱.۰	۴.۸	۴.۸	۴.۵
آمریکای جنوبی	۲.۶	۳.۴	۶.۸	۷.۲	-۱.۷	-۲.۱	...	...	...
برزیل	۰.۹	۳	۵.۴	۶.۱	-۲.۳	-۳.۲	۵.۵	۶	۶.۵
آرژانتین	۱.۹	۲.۸	۱.۰	۹.۸	۰.۱	-۰.۱	۷.۲	۷.۱	۶.۸
کلمبیا	۴	۴.۵	۳.۲	۲.۲	-۳.۴	-۲.۴	۱۰.۴	۱۰.۳	۱۰
ونزوئلا	۵.۵	۰.۱	۲۱.۱	۲۷.۳	۲.۹	۶.۲	۷.۸	۷.۸	۷.۸
پرو	۶.۳	۶.۱	۳.۷	۲.۱	-۳.۶	-۳.۴	۶.۸	۶.۸	۶.۸
شیلی	۵.۵	۴.۹	۳	۲.۱	-۳.۵	-۴.۰	۶.۵	۶.۵	۶.۶
اکوادور	۵	۴.۴	۵	۴.۷	-۱.۵	-۱.۳	۵.۳	۵.۸	۶
بولیوی	۵.۲	۴.۸	۴.۵	۴.۶	۷.۵	۴.۸	۵.۴	۵.۴	۵.۳
آروگوئه	۳.۸	۳.۸	۸.۱	۷.۳	-۳.۴	-۲.۹	۶.۱	۶.۵	۷
پاراگوئه	-۱.۲	۱.۱	۳.۸	۳.۶	-۲.۰	-۲.۴	۵.۸	۵.۴	۵.۵
آمریکای مرکزی	۴.۸	۴.۴	۴.۵	۴.۶	-۶.۶	-۶.۳	...	...	...
حوزهی دریای کارائیب	۲.۴	۲.۲	۳	۵.۱	-۴.۵	-۳.۳	...	...	...
آمریکای لائین و حوزهی دریای کارائیب	۳	۳.۴	۶	۶.۱	-۱.۷	-۱.۷	...	...	...
آنجادیهی پولی کشورهای شرقی حوزهی دریای کارائیب	۰	۱.۲	۳	۳.۱	-۱۷.۸	-۱۸.۳	...	...	...

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** شامل کشورهای گوینا و سورینام.

***** شامل کشورهای بلژیک، کانستاریکا، السالوادور، گواتمالا، هندوراس، نیکاراگوئه و پاناما می‌شود.

***** شامل کشورهای آنتیگوا و باربودا، باهاما، باربادوس، دومینیکا، جمهوری دومینیک، گرنادا، هائیتی، جامائیکا، سنت کیتس و نویس، سنت لوسیا، سنت وینسنت و گرنادین، و ترینیداد و توباگو می‌شود.

***** شامل مکزیک و اقتصادهایی از حوزهی دریای کارائیب، آمریکای مرکزی و آمریکای جنوبی می‌شود.

***** شامل کشورهای آنتیگوا و باربودا، دومینیکا، گرنادا، سنت کیتس و نویس، سنت لوسیا، سنت وینسنت و گرنادین، آنگولا و مونتسرات می‌شود.

خاورمیانه و آفریقای شمالی: کاهش تفاوت‌ها در منطقه‌ای با دو نوع آهنگ رشد اقتصادی

منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی در سال ۲۰۱۲ از عملکرد اقتصادی ناهمگون خبر می‌داد. با وجود آنکه بیشتر کشورهای صادرکننده‌ی نفت در این منطقه، سال گذشته از رشد اقتصادی مطلوب حکایت داشتند، اما کشورهای واردکننده‌ی نفت که البته بسیاری از آنها دستخوش تحولات سیاسی بوده‌اند، رشد اقتصادی کندی را به نمایش گذاشتند. انتظار می‌رود این تفاوت‌ها در سال ۲۰۱۳ کاهش یابد. زیرا از یک سو، کشورهای صادرکننده‌ی نفت تولید هیدروکربن خود را کاهش داده‌اند و از سوی دیگر، کشورهای واردکننده‌ی نفت احیاء اقتصادی اندکی نشان می‌دهند.

چالش کنونی بسیاری از کشورهای این منطقه، برقراری یا حفظ ثبات اقتصاد کلان در بحبوحه‌ی ناآرامی‌های اجتماعی و تنازعات سیاسی است. با این حال، این امر نباید سبب شود کشورهای منطقه چالش‌های میان‌مدت خود را که عبارتند از تنوع‌بخشی اقتصادی، اشتغال‌زایی و رشد همه‌جانبه به دست فراموشی بسپارند. کشورهای این منطقه در سال ۲۰۱۲ شاهد رشد اقتصادی مطلوبی بودند که $4\frac{3}{4}$ درصد ارزیابی شده است. اما انتظار می‌رود این رقم در سال ۲۰۱۳ به ۳ درصد کاهش یابد که به افت قابل پیش‌بینی در رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده‌ی نفت بازمی‌گردد. البته، رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۱۴، برابر با $3/7$ درصد پیش‌بینی می‌شود.

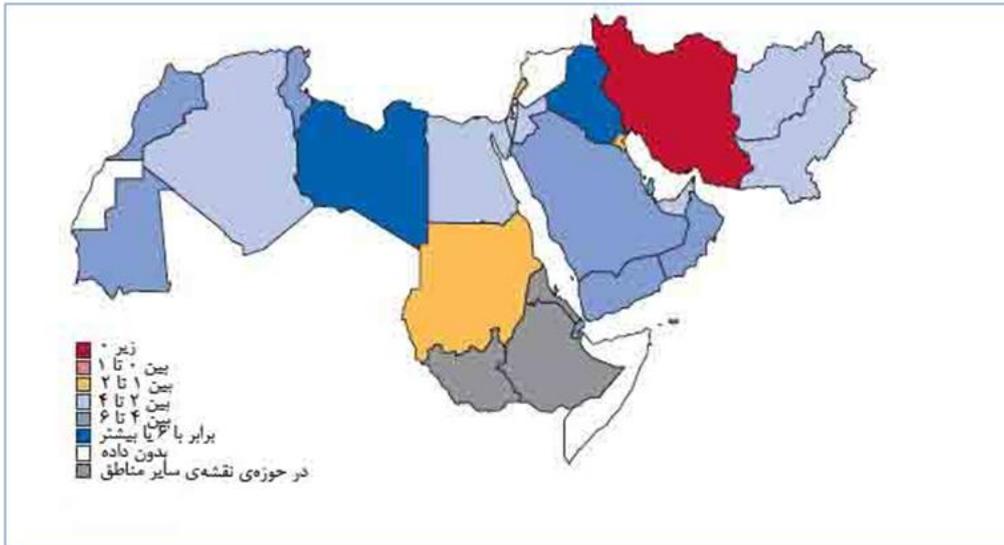
کشورهای صادرکننده نفت

با احیاء تولیدات نفت لیبی و افزایش تولید نفت در کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت در منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی در سال ۲۰۱۲ رقم بالایی را به خود اختصاص داد. اما انتظار می‌رود به دنبال وقفه در تولید نفت در این کشورها در برابر کاهش تقاضای جهانی، رشد اقتصادی آنها به $\frac{1}{4}$ درصد کاهش یابد. همچنین، انتظار می‌رود مازاد عرضه‌ی نفت از کشورهای لیبی و عراق، کاهش صادرات نفت جمهوری اسلامی ایران را جبران نماید و حتی از مرز تعادل فراتر برود. علاوه بر این، افت تقاضای خالص برای صادرات نفت عربستان سعودی، عامل دیگری است که پیش‌بینی می‌شود به کاهش اندکی در تولید نفت این کشور بیانجامد. بر این اساس، انتظار می‌رود کشورهای صادرکننده نفت در تولید ناخالص داخلی با نفت، در سال ۲۰۱۳ شاهد افت باشند.

از سوی دیگر، استمرار مخارج بالای دولت، به تقویت رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت این کشورها کمک می‌کند و پیش‌بینی می‌شود رقم آن در سال جاری به $\frac{1}{4}$ درصد برسد. در مجموع، به لطف افزایش رشد تولید ناخالص داخلی بدون نفت این دسته از کشورها و احیاء رشد تولید ناخالص داخلی با نفت آنها، رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت در سال ۲۰۱۴ در حدود $\frac{3}{4}$ درصد پیش‌بینی می‌شود.

به دلیل کاهش تورم مواد غذایی و حاکمیت فضای مطلوب بر تورم جهانی، همچنین، افزایش کمتر اجاره‌بها در تعدادی از کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، انتظار می‌رود تورم کشورهای صادرکننده نفت در سطح متعادلی حفظ شود. به نظر می‌رسد برخی از این عوامل در کاهش تورم جمهوری اسلامی ایران در سال ۲۰۱۳ مؤثر واقع شود. با این حال، با توجه به تضعیف شدید ارزش پول داخلی و شرایط خارجی نامطلوب این کشورها، می‌توان از احتمال تورم بالا سخن راند که محیط اقتصاد کلان آنها را در وضعیت دشواری قرار خواهد داد. چشم-انداز کوتاه‌مدت کشورهای صادرکننده نفت، در ارتباط با افزایش قیمت نفت و رشد جهانی، مخاطراتی را نشان می‌دهد. با وجود آنکه تراز مالی و تراز خارجی این کشورها به نوسانات قیمت نفت وابسته است، اما بسیاری از این کشورها بدهی دولتی پائینی دارند و قادر خواهند بود در صورت افت قیمت نفت، تقاضای کل خود را به مدد ذخایر گذشته حفظ نمایند. با این همه، کاهش طولانی‌مدت قیمت نفت در پی کاهش فعالیت‌های اقتصادی جهان، به کسری مالی در بیشتر کشورهای صادرکننده نفت خواهد انجامید.

شکل ۵.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی خاورمیانه، آفریقای شمالی، افغانستان و پاکستان در سال ۲۰۱۳ (بر اساس درصد)

کشورهای صادرکننده نفت باید از افزایش هزینه‌های جاری خود در قالب حقوق و دستمزدها جلوگیری کنند تا بتوانند کاهش احتمالی قیمت نفت را جبران نمایند. حفظ هزینه‌های تأمین سرمایه در این کشورها منعی نخواهد داشت، اما باید به گونه‌ای با اولویت‌بندی انجام گیرد که به کیفیت سرمایه‌گذاری‌های دولتی لطمه‌ای وارد نشود. در آن دسته از کشورهای صادرکننده نفت که درآمد پائینی دارند مانند یمن، تثبیت مالی از ضرورت بیشتری برخوردار است. در مجموع، کشورهای صادرکننده نفت باید با اتخاذ سیاست‌های مالی مناسب، از آثار اقتصادی نوسانات قیمت نفت بکاهند و بهره‌برداری پایدار از منابع ثروت خود را تضمین نمایند.

به منظور پاسخگویی به چالش‌های میان‌مدت، این کشورها باید به اصلاحات خود در زمینه‌ی افزایش تنوع‌بخشی اقتصادی و اشتغال‌زایی ادامه دهند. تنوع‌بخشی به اقتصاد مستلزم استمرار سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های زیرساختی و بهبود هرچه بیشتر فضای کسب‌وکار خواهد بود. اما راهکار دوم یعنی اشتغال‌زایی، از طریق تقویت آموزش، تخصیص بهینه‌ی شغل و بازبینی در نظام‌های انگیزشی جهت کار کردن در بخش خصوصی و مرتبط با بخش دولتی حاصل می‌گردد.

کشورهای واردکننده نفت

با وجود آنکه رشد اقتصادی کشورهای واردکننده نفت در منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی در سال ۲۰۱۲ از پیش‌بینی‌ها فراتر رفت و به ۲ درصد رسید، اما می‌توان موانعی را در رشد این کشورها بازشناخت. نااطمینانی‌های سیاسی، منازعات اجتماعی در کشورهای عربی در حال گذار، اثرات خارجی متأثر از بحران سوریه، تقاضای خارجی نه چندان بالا از سوی شرکای تجاری اروپایی و قیمت بالای کالاها به ویژه سوخت و مواد غذایی موانع رشد

اقتصادی این کشورها محسوب می‌شوند. در نتیجه‌ی این عوامل، کشورهای واردکننده‌ی نفت شاهد کاهش صادرات کالا و کاهش جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بوده‌اند. تعداد گردشگران ورودی به این کشورها از سطوح سال ۲۰۱۰ همچنان کمتر است و بسیاری از این کشورها با افزایش بیکاری مواجه هستند. تورم کشورهای واردکننده‌ی نفت بالا نیست که نشان از تقاضای پائین در اقتصاد آنها دارد. رشد اقتصادی کشورهای واردکننده‌ی نفت در سال ۲۰۱۴، برابر با $3/7$ درصد پیش‌بینی می‌شود. اما در کنار روندهای کلی که در بالا بدان اشاره شد، عواملی نیز به طور ویژه در تعدادی از این کشورها قابل شناسایی است که در زیر به آن می‌پردازیم:

- رشد اقتصادی دور از انتظار کشورهای واردکننده‌ی نفت در سال ۲۰۱۲، به عواملی مانند محصولات کشاورزی مطلوب در افغانستان، احیاء گردشگری در تونس، و افزایش بیش از انتظار درآمدهای حاصل از کالاها در موریتانی بازمی‌گردد.
- ناآرامی‌های سیاسی در مصر، رشد اقتصادی این کشور را محدود ساخته است که آثار آن را می‌توان در عدم تعادل در تراز پرداخت‌های خارجی و عدم توازن مالی آن مشاهده نمود. تراز حساب جاری این کشور در سال ۲۰۱۴ برابر با $1/6$ - پیش‌بینی می‌شود و رقم پیش‌بینی شده برای رشد اقتصادی آن $3/3$ درصد است.
- در اردن، تخریب مسیرهای تجاری که از سوریه می‌گذرند و بروز اعتصاب در بخش معدن، سد راه رشد اقتصادی این کشور شده است. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ به $3/3$ درصد و در سال ۲۰۱۴ به $3/5$ درصد برسد.

جدول ۵.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در تعدادی از اقتصادهای خاورمیانه و آفریقای شمالی (براساس درصد تغییر سالانه)

بیکاری***			تراز حساب جاری**			قیمت مصرف کننده*			تولید ناخالص داخلی واقعی		
پیش بینی			پیش بینی			پیش بینی			پیش بینی		
۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۴	۲۰۱۳	۲۰۱۲
...	...	...	۸.۹	۱۰.۸	۱۲.۵	۹	۹.۶	۱۰.۷	۳.۷	۳.۱	۴.۸
...	...	...	۱۲	۱۴.۲	۱۶.۶	۸.۵	۱۰	۱۱.۳	۳.۷	۳.۲	۵.۷
۱۴.۷	۱۳.۴	۱۲.۵	۱.۹	۳.۶	۴.۹	۲۱.۱	۲۷.۲	۳۰.۶	۱.۱	-۱.۳	-۱.۹
...	...	...	۱۶.۱	۱۹.۲	۲۴.۴	۳.۶	۳.۷	۲.۹	۴.۲	۴.۴	۶.۸
۹	۹.۳	۹.۷	۴.۵	۶.۱	۵.۹	۴.۵	۵	۸.۹	۳.۴	۳.۳	۲.۵
...	...	...	۷.۹	۸.۴	۸.۲	۱.۹	۱.۶	۰.۷	۳.۶	۳.۱	۳.۹
...	...	...	۲۳.۷	۲۹.۳	۲۹.۵	۴	۳	۱.۹	۵	۵.۳	۶.۶
۲.۱	۲.۱	۲.۱	۳۷.۶	۴۰.۸	۴۵	۳.۸	۳.۳	۲.۹	۳.۱	۱.۱	۵.۱
...	...	...	۲.۹	۳.۶	۷	۵.۵	۴.۳	۶.۱	۸.۴	۹	۸.۴
...	...	...	-۴.۹	-۵.۷	-۷.۷	۱۰.۶	۸.۳	۸.۷	۳.۷	۲.۷	۱.۹
۱۴.۳	۱۳.۵	۱۲.۲	-۱.۶	-۲.۱	-۳.۱	۱۳.۷	۸.۲	۸.۶	۳.۳	۲	۲.۲
۸.۶	۸.۷	۸.۸	-۵.۸	-۷.۰	-۹.۶	۲.۵	۲.۵	۱.۳	۴.۸	۴.۵	۳
۱.۶	۱.۶.۷	۱.۸.۹	-۶.۶	-۷.۳	-۸.۰	۴.۷	۶	۵.۶	۴.۵	۴	۳.۶
۸.۴	۹.۶	۱۰.۸	-۵.۹	-۶.۹	-۱۱.۲	۲۹.۴	۲۸.۴	۳۵.۵	۲.۶	۱.۲	-۴.۴
...	...	...	-۱۴.۶	-۱۶.۱	-۱۶.۱	۲.۴	۶.۷	۶.۶	۴	۲	۱.۵
۱۲.۲	۱۲.۲	۱۲.۲	-۹.۱	-۱۰.۰	-۱۸.۱	۳.۲	۵.۹	۴.۸	۳.۵	۳.۳	۲.۸
...	...	...	۸.۲	۹.۹	۱۱.۵	۹	۹.۴	۱۰.۷	۳.۷	۳.۱	۴.۷
۱۰.۷	۹.۲	۷.۷	-۰.۸	-۰.۷	-۲.۰	۹.۵	۸.۲	۱۱	۳.۳	۳.۵	۳.۷
...	...	...	۰.۳	۱.۶	۴	۵.۸	۶.۱	۴.۴	۴.۸	۳.۱	۱۰.۲
...	...	...	۳.۶	۵.۵	۶.۳	۴.۱	۴.۱	۵.۹	۵	۶.۱	۱۵.۳
...	...	...	-۴.۱	-۴.۶	-۶.۱	۱۱.۸	۷.۹	۸.۲	۳.۳	۲.۱	۲.۲

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** شامل کشورهای بحرین، لیبی، عمان، و یمن می شود.

***** شامل کشورهای جیبوتی و موریتانی می شود. سوریه را در بر نمی گیرد.

***** شامل کشورهای الجزایر، لیبی، موریتانی، مراکش و تونس می شود.

***** شامل کشورهای مصر، اردن و لبنان می شود. سوریه را در بر نمی گیرد.

- تضعیف وضعیت کشورهای اروپایی، عملکرد اقتصادی قوی مراکش را با چالش مواجه ساخته است. قیمت بالای روغن و مواد غذایی در سال ۲۰۱۲، کاهش تولیدات کشاورزی به پائین تر از میانگین و افزایش فشارها بر حساب های دولتی و خارجی چالش های این کشور هستند. پیش بینی می شود رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ به ۴ / ۵ درصد و در سال ۲۰۱۴ به ۴ / ۸ درصد برسد.
- در پاکستان، کسری مالی بالا در کنار فضای نامطلوب کسب و کار، به افت شدید سرمایه گذاری بخش خصوصی و کاهش رشد اقتصادی انجامیده است. پیش بینی می شود رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ به ۳ / ۵ درصد و در سال ۲۰۱۴ به ۳ / ۳ درصد برسد.
- سودان علیرغم افزایش فعالیت های کشاورزی، به دلیل استمرار درگیری های نظامی با سودان جنوبی و از دست دادن تولید و صادرات نفت به دنبال تجزیه ی این کشور، در سال ۲۰۱۲ شاهد کاهش شدید تولید اقتصادی بوده است. رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ برابر با ۱ / ۲ درصد و در سال ۲۰۱۴ برابر با ۲ / ۶ درصد پیش بینی می شود.

کشورهای واردکننده نفت در منطقه‌ی خاورمیانه و آفریقای شمالی، در بازه‌ی زمانی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ کماکان با چالش محیط داخلی و خارجی نامساعد روبه‌رو خواهند بود. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی این کشورها در سال ۲۰۱۳، به $2\frac{3}{4}$ درصد برسد که از کندی پشرفت در گذارهای سیاسی منطقه و احیاء اقتصادی کند شرکای تجاری اروپایی آنها حکایت دارد. با این حال، با توجه به گذارهای سیاسی و اقتصادی منطقه، رشد اقتصادی کشورهای واردکننده نفت می‌تواند به $3\frac{3}{4}$ درصد در سال ۲۰۱۴ افزایش یابد. پیش‌بینی می‌شود تورم این کشورها در بازه‌ی زمانی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ افزایش یابد که حاکی از کاهش یارانه‌های کالا و جبران عدم توازن مالی تعدادی از این کشورها از طریق انتشار پول است.

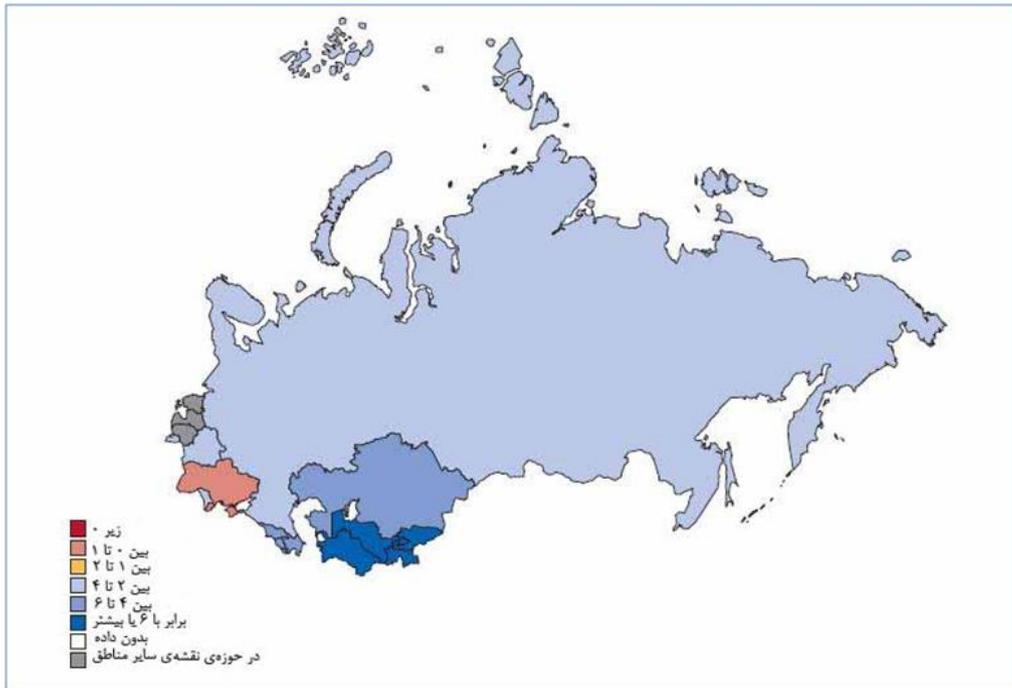
اما این کشورها از زیان ناآرامی‌های اجتماعی و بی‌ثباتی‌های سیاسی منطقه‌ای و داخلی در امان نیستند. در تعدادی از کشورهای این منطقه دولت‌ها در مرحله‌ی گذار هستند و ادامه‌ی بی‌ثباتی‌های سیاسی می‌تواند حفظ ثبات اقتصاد کلان و احیاء اقتصادی را به تأخیر اندازد. از سوی دیگر، احتمال این خطر وجود دارد که دامنه‌ی درگیری‌های سوریه به کشورهای همسایه مانند عراق، اردن و لبنان کشیده شود.

افزایش قیمت جهانی سوخت و مواد غذایی، عامل دیگری است که می‌تواند تولید اقتصادی کشورهای واردکننده نفت را تحت‌الشعاع قرار دهد و به وخامت هرچه بیشتر کسری مالی و کسری تراز پرداخت‌های آنها بیانجامد. علاوه بر این، آهنگ کند رشد اقتصادی کشورهای اروپایی که از مجرای تجارت، گردشگری، حواله‌های ارزی و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با کشورهای واردکننده نفت دارای پیوند اقتصادی هستند، رشد اقتصادی این کشورها را متأثر خواهد ساخت.

کشورهای مستقل مشترک‌المنافع: در مسیر بهبود، اما آسیب‌پذیر

کشورهای مستقل مشترک‌المنافع در سال ۲۰۱۲ شاهد افت عملکرد اقتصادی خود بودند. به‌گونه‌ایکه رشد اقتصادی این کشورها از $4\frac{3}{4}$ درصد در سال ۲۰۱۱ به $3\frac{1}{4}$ درصد در سال ۲۰۱۲ کاهش یافت. صادرات کشورهای مستقل مشترک‌المنافع تحت تأثیر کاهش رشد اقتصادی جهان قرار گرفته است که البته، تأثیر آن در کشورهای اروپایی این منطقه بیش از آسیای مرکزی و قفقاز ارزیابی می‌شود. همچنین، تقاضای داخلی این منطقه به دلایل مختلفی شاهد کاهش بوده است. دلیل این امر در روسیه به توقف افزایش قیمت نفت صادراتی و در اوکراین، به افزایش نرخ بهره بازمی‌گردد. رشد اقتصادی گرجستان نیز، در نیمه‌ی دوم سال ۲۰۱۲ به دلیل تحولات سیاسی پس از انتخابات رو به کاهش گذاشت.

شکل ۲.۶: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی کشورهای مستقل مشترک‌المنافع در سال ۲۰۱۳ (بر اساس درصد)

مولداوی، به دلیل کاهش محصولات کشاورزی، کاهش تجارت، و رکود ارسال حواله‌های ارزی، در سال ۲۰۱۲ با کاهش رشد اقتصادی مواجه گشت. در **جمهوری قرقیزستان**، افت تولید طلا به کاهش شدید رشد اقتصادی انجامید. در **قزاقستان**، کاهش تولید نفت را می‌توان عامل کاهش رشد تولید ناخالص داخلی عنوان نمود. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی کشورهای مستقل مشترک‌المنافع در سال ۲۰۱۳ برابر با $\frac{1}{3}$ درصد باقی بماند و در سال ۲۰۱۴ به مدد احیاء تدریجی اقتصاد جهان و ثبات قیمت کالاها، به ۴ درصد برسد. بهبود شرایط مالی این کشورها نیز خالی از تأثیر نخواهد بود. علاوه بر این، پیش‌بینی می‌شود ارسال حواله‌های ارزی از روسیه و قیمت بالای کالاها به ویژه انرژی و مواد معدنی، به بهبود رشد اقتصادی کشورهای این منطقه کمک کند.

- پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی **روسیه** $\frac{1}{3}$ درصد در سال ۲۰۱۳ باقی بماند، زیرا افت تولید این کشور مرتفع گشته است.

جدول ۶.۲: تولید ناخالص داخلی واقعی، قیمت مصرف کننده، تراز حساب جاری و بیکاری در کشورهای مستقل مشترک المنافع (براساس درصد تغییر سالانه)

بیکاری***	تراز حساب جاری**			قیمت مصرف کننده*			تولید ناخالص داخلی واقعی					
	پیش بینی	۲۰۱۳	۲۰۱۲	پیش بینی	۲۰۱۳	۲۰۱۲	پیش بینی	۲۰۱۳	۲۰۱۲			
...	...	...	...	۰.۹	۱.۹	۳.۲	۶.۵	۶.۸	۶.۵	۴	۳.۴	کشورهای مستقل مشترک المنافع
...	...	...	...	۱.۹	۲.۹	۴.۵	۶.۴	۶.۹	۵.۲	۴.۲	۳.۸	کشورهای صادرکننده خالص انرژی
...	...	...	...	۱.۶	۲.۵	۴	۶.۲	۶.۹	۵.۱	۳.۸	۳.۴	روسیه
...	...	...	...	۶	۶	۵.۴	۵.۵	۵.۵	۵.۱	۵.۶	۵.۵	قزاقستان
...	...	...	...	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۱۱	۱۰.۹	۱۲.۱	ازبکستان
...	...	...	...	۶	۶	۲۰.۳	۶.۷	۳.۴	۱.۱	۵.۸	۴.۱	آذربایجان
...	...	...	...	۲.۸	۲.۵	۱.۷	۵.۵	۵.۶	۴.۹	۷.۹	۷.۷	ترکمنستان
...	...	...	...	-۷.۲	-۷.۳	-۷.۳	۷.۵	۶	۱۳.۵	۳.۲	۱.۵	کشورهای واردکننده خالص انرژی
...	...	...	...	-۷.۸	-۷.۹	-۸.۲	۴.۷	۰.۵	۰.۶	۲.۸	۰	اوکراین
...	...	...	...	-۵.۵	-۵.۲	-۲.۹	۱۵.۵	۲۰.۵	۵۹.۲	۲.۶	۲.۱	بلاروس
...	...	...	...	-۸.۴	-۱۰.۰	-۱۲.۰	۴.۶	۱	-۰.۹	۶	۶	گرجستان****
...	...	...	...	-۸.۲	-۹.۶	-۱۰.۶	۴	۴.۲	۲.۵	۴.۱	۴.۳	ارمنستان
...	...	...	...	-۲.۴	-۲.۲	-۱.۹	۷	۷.۷	۵.۸	۶	۷	تاجیکستان
...	...	...	...	-۶.۱	-۷.۶	-۱۲.۷	۷.۲	۸.۶	۲.۸	۷.۵	۷.۴	جمهوری قرقیزستان
...	...	...	...	-۹.۷	-۱۰.۰	-۹.۴	۵	۴.۶	۴.۷	۴	۴	مولداوی
...	...	...	...	۲.۴	۳.۸	۵.۴	۷.۱	۶.۷	۵.۲	۶.۱	۵.۸	قفقاز و آسیای مرکزی*****
...	...	...	...	-۱.۱	-۲.۱	-۳.۳	۸.۴	۸	۷.۵	۶.۱	۶.۴	کشورهای مستقل مشترک المنافع کم درآمد*****
...	...	...	...	۳.۳	۵.۱	۷.۱	۷.۴	۷.۱	۵.۸	۶.۱	۵.۸	کشورهای صادرکننده خالص انرژی به جز روسیه

* تغییرات قیمت مصرف کننده بر اساس میانگین سالانه محاسبه شده است.

** بر اساس درصد از تولید ناخالص داخلی محاسبه شده است.

*** بر اساس درصد محاسبه شده است. ممکن است کشورهای مختلف تعاریف متفاوتی از بیکاری داشته باشند.

**** گرجستان جزء کشورهای مستقل مشترک المنافع نیست اما به دلیل موقعیت جغرافیایی و ساختار اقتصادی آن، در این گروه محاسبه گشته است.

***** شامل کشورهای ارمنستان، آذربایجان، قزاقستان، جمهوری قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان می شود.

***** شامل کشورهای ارمنستان، گرجستان، جمهوری قرقیزستان، مولداوی، تاجیکستان و ازبکستان می شود.

- **اوکراین** که در سال ۲۰۱۲ به دلیل بدتر شدن شرایط تجارت شاهد رشد اقتصادی نزدیک به صفر بود، امسال نیز به دلیل عدم تغییر سیاستها از رشد تولید ناخالص داخلی پائین خبر می دهد. رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۱۳ برابر با ۰ درصد و در سال ۲۰۱۴ برابر با ۸ / ۲ درصد پیش بینی می شود.
- پیش بینی می شود رشد اقتصادی **ارمنستان** در بازه‌ی زمانی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ به $\frac{1}{4}$ درصد برسد که در مقایسه با نرخ رشد ۷ درصدی سال ۲۰۱۲ از کاهش خبر می دهد.
- رشد اقتصادی **ترکمنستان** در بازه‌ی ۲۰۱۳-۲۰۱۴ نزدیک به ۸ درصد پیش بینی می گردد که دلیل آن را می توان در افزایش صادرات گاز به چین و افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری دولت جست‌وجو نمود.

کشورهای مستقل مشترک المنافع باید با توسل به اصلاحات ساختاری، ظرفیت بالقوه‌ی رشد اقتصادی خود را بارور سازند. این امر در روسیه و قزاقستان به معنای بهبود فضای کسب و کار و تنوع بخشی به اقتصاد است. توسعه و تقویت هرچه بیشتر نهادها، عاملی است که به اجرای موفقیت آمیز سیاست‌های مورد نیاز در کشورهای این منطقه کمک خواهد کرد.

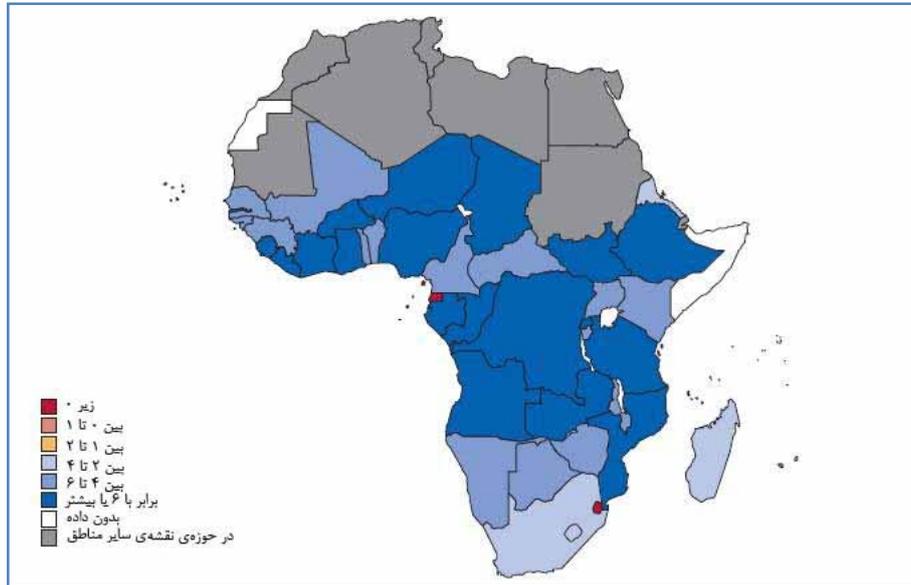
آفریقای سیاه: استمرار رشد اقتصادی قوی

منطقه‌ی آفریقای سیاه به لطف افزایش مصرف بخش خصوصی و بهبود سرمایه‌گذاری داخلی در کنار تقویت صادرات، در سال ۲۰۱۲ رشد اقتصادی بالایی را تجربه نمود. با این حال، رشد اقتصادی کل این منطقه در سال ۲۰۱۲ تحت تأثیر توقف صادرات نفت از سودان جنوبی قرار گرفت. از سوی دیگر، فعالیت اقتصادی مالی و گینه-بیسائو، از درگیری‌های داخلی متأثر گشت. در مالی، ۴۰۰۰۰۰ نفر کشور خود را ترک کردند و نیمی از آنان به کشورهای همسایه گریختند. اما تولید نفت آنگولا در سال ۲۰۱۲ شاهد افزایش بود و ساحل عاج نیز رونق مجدد فعالیت‌های اقتصادی را تجربه کرد.

پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۱۳ به $\frac{1}{5}$ درصد برسد. عملکرد قوی این منطقه را می‌توان به استمرار سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های زیرساختی و ظرفیت مولد، ادامه‌ی مصرف بالا و فعال‌سازی ظرفیت مولد در بخش استخراج نسبت داد. از میان کشورهای دارای درآمد متوسط در این منطقه، رشد **آفریقای جنوبی** $\frac{3}{4}$ درصد پیش‌بینی می‌شود که دلیل رشد پائین آن به کاهش تولیدات معدنی و افت تقاضا در منطقه‌ی یورو، یعنی بازار اصلی صادراتی این کشور بازمی‌گردد. پیش‌بینی می‌شود رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۱۴ به ۶ درصد برسد. عامل اصلی رشد اقتصادی این منطقه در سال ۲۰۱۴، تقویت فعالیت اقتصادی آفریقای جنوبی و سایر کشورهای هم‌سطح به شمار می‌رود که بنابر پیش‌بینی‌ها در بُعد محیط خارجی بهبود حاصل خواهند کرد. به طور مشابه، پیش‌بینی می‌شود تعدادی از کشورهای کم‌درآمد این منطقه نیز وضعیت بهتری را تجربه کنند.

البته، انتظار می‌رود تراز حساب جاری برخی از کشورهای این منطقه به دلیل کاهش تجارت به ویژه در کشورهای صادرکننده‌ی نفت، در کوتاه‌مدت شاهد وضعیت بدتری باشد. همچنین، پیش‌بینی می‌شود تورم این منطقه که در سال ۲۰۱۱ برابر با ۱۰ درصد بود و در سال ۲۰۱۲ به ۸ درصد کاهش یافت، در سال ۲۰۱۳ نیز به روند نزولی خود ادامه دهد.

شکل ۷.۲: پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی منطقه‌ی آفریقای سیاه در سال ۲۰۱۳ (بر اساس درصد)

مهم‌ترین مخاطره در چشم‌انداز این منطقه، محیط خارجی است، هرچند نباید از کنار مخاطرات سیاسی و مقوله‌ی امنیت داخلی آن نادیده بگذشت.

سیاست‌های اقتصاد کلان بیشتر کشورهای آفریقای سیاه مناسب ارزیابی می‌شود. از سوی دیگر، انتخاب از میان گزینه‌های مالی در آن دسته از کشورهای این منطقه که رشد اقتصادی ضعیفی دارند دشوار است زیرا باید میان یکی از دو گزینه‌ی حمایت از فعالیت‌های اقتصادی و جلوگیری از انباشت بدهی دست به انتخاب زد. البته، موفقیت این منطقه در کاهش تورم، فضای لازم جهت اتخاذ تدریجی سیاست‌های پولی انبساطی را فراهم آورده است. اتخاذ اصلاحات در راستای اشتغال‌زایی و تنوع‌بخشی به اقتصاد، پیشرفته کردن بازارهای مالی و پاسخگویی به چالش‌های زیرساختی باید در دستور کار سیاست‌گذاران اقتصادی این منطقه قرار گیرد.

